

Голос України

Влада-Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 33 (2035) ♦ Вівторок, 23 лютого 1999 року ♦ Ціна договірна

Ділимо не владу, а роботу

За що болять голова у сільського голови

Як ми уже повідомляли, керівник українського парламенту Олександр Ткаченко розпочав своє знайомство із нинішнім станом справ на Вінниччині із села Іванів, що в Калинівському районі. В Іванові є інший приклад — як сільською громадою виживати у нинішній економічній скруті. Тут ще 1992 року пішли на своєрідний експеримент — при сільраді створили комунгосп, у якому працює 16 осіб. Обзавелися кількома тракторами, автомобілями, сільгоспреманентом і взялися обробляти спочатку 70, а нині уже 90 гектарів земель запасу, вирощувати сільгосппродукцію. Лише торік, за словами сільського голови Юрія Бондарчука, отримали 71 тисячу гривень доходу, а це для сільської громади нині край потрібна копійка. Окрім того, технікою комунгоспу надають послуги мешканцям села у веденні підсобних господарств, ветеранам — безоплатно.

(Закінчення на 3-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Ці слова, сказані одним з районних керівників, можна вважати лейтмотивом відвідання Головою Верховної Ради Олександром Ткаченко Вінницької області

А корабель пливе

— Не подумайте, що я переживаю за своє майбутнє, за свою посаду. Але зміна Президента буде також і зміною політичного курсу. А сьогодні, як ніколи, Україна потребує політичної стабільності. Не можна повертати корабель невідомо куди, — таку думку висловив Президент України Л. Кучма під час виступу минулої п'ятниці в Житомирі.

Він наголосив, що упевнений у тому, що більшість у Верховній Раді, про необхідність якої так багато говорять, з'явиться вже на другий день після виборів. Бо в парламенті є середина, яка досі не визначилася: «раптом червоні прийдуть», а якщо на виборах проголосують за стабільність, ця середина обов'язково стане до тих лав, «до яких потрібно».

(Закінчення на 2-й стор.).

У номер

Павла Лазаренка затримано у США

Колішнього прем'єр-міністра України, лідера опозиційної партії «Громада» та її парламентської фракції у Верховній Раді Павла Лазаренка затримано міграційною службою в аеропорту Нью-Йорка при спробі в'їзду до США. Як повідомляє Асошіейтед Пресс (АП) з посиланням на віце-консула Української місії в ООН Юрія Шкуремка, П. Лазаренко мав нелегальний візу — її термін закінчився на день раніше.

(Закінчення на 2-й стор.).

Проблема

У кожного свій оптимізм

Минулої п'ятниці Верховна Рада України на закритому засіданні ухвалила заяву, де «рішуче засуджено» спроби силового розв'язання конфлікту в Косові та Метохії. Про це повідомив на прес-конференції голова Комітету ВР у закордонних справах і зв'язках з СНД Борис Олійник. «Шантажуючи югославську сторону введенням військ в Косово, посягаючи на територіальну цілісність незалежної держави, її сили, по суті, провокують збройний конфлікт в центрі Європи», — йдеться в зачитаній ним заяві. Також парламент звернувся до Президента та уряду України з вимогою довести точку зору Верховної Ради до всіх світових та європейських інституцій і сприяти лише мирному розв'язанню косовської проблеми.

(Закінчення на 4-й стор.).

Ухвалено законодавцем

Протягом минулого тижня парламент ухвалив близько 20 законів і постанов. Чотири закони прийнято в цілому, два — в першому читанні. Відхилено і знято з розгляду два законопроекти, подані Президентом разом з виданим указом.

Два новообрані народні депутати склали присягу. Розглянуто інформації двох тимчасових слідчих комісій. Оголошено недовіру лідерів однієї фракції, дано згоду на притягнення до кримінальної відповідальності лідера однієї парламентської фракції.

23

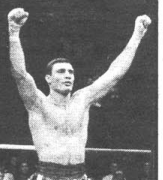
Лютого

- ✓ 90 років від дня народження поета Миколи Шлака
- ✓ 1757 року народився поет і драматург Василь Капіст
- ✓ 1921 року Рада Ліги Націй запропонувала Паризькій мирній конференції надати населенню Східної Галичини право на самовизначення

«Новий листок» — на дослідженні

11

Знаний боксер-суперважковаговик Віталій Кличко втретє поспіль здобув звання чемпіона Європи серед професіоналів. Спортівну добірку читайте на...

16

О у Криму через вітер і сніг 38 населених пунктів залишилися без електроенергії.

P.S.

Ін'єкція проти залежності

Бажання полегшити долю українських діабетиків у наших можновладців з'явилося 5 років тому. Утім, ці благі наміри не втілилися у флакони вітчизняного інсуліну й мільйон наших хворих досі рятуються дорогими іноземними препаратами. Історія будівництва лінії з ви-

пуску інсуліну на київському заводі ендокрино-ферментних препаратів (АТ «Індар») писана-переписана й переговорена сотні разів. Так, що вже всім набридло ламати голову над тим, чому та нещасна лінія й досі не стала до ладу.

(Закінчення на 14-й стор.).

Призупинено випуск газети «Киевские ведомости»

Чим «Громада» заплатить за рахунком?

Це було недавно...
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Коментар тижня

ОБСЄ за тісніше співробітництво

Учора до Києва з дводенним офіційним візитом прибула делегація Парламентської асамблеї ОБСЄ на чолі з її президентом пані Хелле Ден. В аеропорту гостей зустрічав заступник Голови Верховної Ради України Віктор Медведчук. У програмі візиту — зустрічі делегації з Президентом України Леонідом Кучмою, Головою Верховної Ради Олександром Ткаченком, міністром закордонних справ Борисом Тарасюком, Уповноваженим ВР з прав людини Ніною Карпачовою та представниками місці ОБСЄ в Україні. Візит триватиме до 24 лютого.

Жест відчаю

Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко доручив Міністерству фінансів, Державний податковий адміністрації, Пенсійному фонду, а також ряду інших міністерств і відомств у п'ятиденний термін проаналізувати хід виконання керівниками підприємств і організацій зобов'язань щодо погашення заборгованості до держбюджету, Пенсійному фонду та Чорнобильського фонду. Агентство «Інтерфакс-Україна», яке розповсюдило це повідомлення, стверджує: йдеться про зобов'язання, які були взяті у серпні минулого року на розширеному засіданні уряду в паладі «Україна» та на зборах керівного складу цивільної оборони в Переяславі-Хмельницькому. Отож, напевне, сьогодні варто казати, що уряд не контролює ситуації в Україні. Аж не доручення Валерія Пустовойтенка дає після того, як Леонід Кучма на засіданні Кабінету міністрів невисоко оцінив діяльність уряду. Не може не дивувати погроза Валерія Пустовойтенка провести в Закарпатській області чергові навчання з цивільної оборони керівників підприємств, які не дотримали зобов'язань. Розпорядження прем'єра і його погрозу провести навчання з цивільної оборони можна розцінювати як жест відчаю.

Павла Лазаренка затримано у США

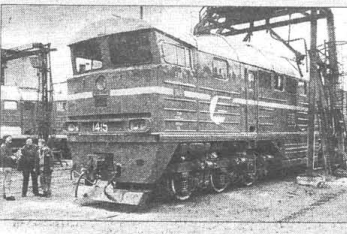
(Початок на 1-й стор.)

Факт затримання Павла Лазаренка було підтверджено і посольством США в Києві. Зараз лідер «Громади» перебуває під вартою. Лазаренко відмовився зустрічатися з українськими дипломатами, повідомляє АП. За деякими даними, він може попросити політичного притулку, але поки що конкретних даних про це немає. В будь-якому разі рішення про надання політичного притулку має приймати міністерство юстиції США. Представник українського посольства у Вашингтоні повідомив АП, що наш уряд звернувся з проханням до США видати Лазаренка. Але американці не поспішають задовольняти це прохання. Інформація російських агентств про те, що Павла Лазаренка затримано під час спроби виходу зі Сполучених Штатів в одну з латиноамериканських країн, не підтвердилася. За словами Генерального прокурора України Михайла Потебніна, сім'я Павла Лазаренка нині перебуває у Сполучених Штатах.

✓ Фотофакт

У державній холдинговій компанії «Лугансктепловоз» взялися скласти 10 тепловозів «2Е-116» для Естонії. Прибалтійське замовлення дещо поліпшило економічну ситуацію на підприємстві.

Фото Вадима Лісного (динау).

Увесь минулий тиждень пройшов під знаком «справи Лазаренка». У вікторок Генеральний прокурор, очевидно, вирішивши, що ось він, його зоряний час настає, вправляє у красномовності з парламентської трибуни. Це була «затравка» для серії. Павла Івановича у Верховній Раді не було. Це насторожувало. Та все-таки не вірилося, що він і в середу не з'явиться перед колегами... І ось повідомлення про його підкушений стан здоров'я, засвідчене лікарем Корвалосом у Греції. «Що тут смішного? Смішного нічого й немає. Є трагедія і фарс. Трагедія виборців і фарс влади. Не переповидати йому вже сказаного з трибуни парламентаріями в середу. Важливий висновок з усього почутого: Павло Лазаренко семимильними кроками йшов до влади, підтримуваний Президентом України Леонідом Кучмою, і навіть був нагороджений Президентом України орденом Ярослава Мудрого... Його виростала влада. І що він з нею не поділив, мабуть, залишиться за кадром, принаймні до обрання Президентом не Леоніда Кучми. І залишається лише жалкувати за тим, що у Павла Лазаренка не стало мужності іти в-банк. Не стало мужності виступити з трибуни парламенту, якщо й справді, створюючи опозиційну партію, він керувався, бодай якоюсь мірою, ідеологією, позицією опозиції, а не тільки фінансовими можливостями.

Іти чи не йти в парламент — мабуть, відповідь на це запитання народжувалася в мукх. Інакше в Павла Лазаренка могло бути інше рішення. Він цього не зробив. Не зміг.

А тому можна казати про надання згоди на притягнення Павла Лазаренка до кримінальної відповідальності та арешт як про політичне рішення парламенту. Такі рішення без заслуговування обвинувачення в кримінально каранних діях і стало можливе, зрештою, через відсутність звинувачення в парламенті. А з другого боку, це рішення виглядає для всіх з точки зору наступної виборчої кампанії. Для Леоніда Кучми — він тепер не мабуть веде безкомпромісний боротьбу з корупцією. Для комуністів — вони заявили війну і тепер ведуть її з точки зору захисту інтересів виборців. Для тих, хто створив партію на кошти, зароблені під час безпрецедентного обману в процесі приватизації, відмивання капіталів, — вони думають, що, слухняно проголосували «за», уникнуть переслідування правоохоронних органів, яким ніхто за посплу не вкаже, кого

Утім, радити нема чого. Депутати не можуть і не повинні, мабуть, бути слідчими і суддями. І вони не можуть і не повинні захищати всі докази Генерального прокурора з точки зору того, що він ніх не залишиться в судовому розгляді. Вони якоюсь мірою могли б бути політичними ад-

брати наступного...

І не актуальний тепер уже буде законопроект Президента про зміни й доповнення до закону про всеукраїнський і місцевий референдуми. По-перше, парламент начебто показав свої можливості «здавати» козети, по-друге, питання у народу про недоторканість для 450 народних обранців, можна цілком отримати відповідь про недоторчаність статусу недоторканості для решти тисяч можновладців. І не тільки тих, хто має владу, а й заручбіні рахунки, власники яких — державні службовці. До речі, цього статусу «удачливий бізнесмен» не має, виправдовує свій перший заручбіний рахунок... Але «удачливий бізнесмен» — це не означає удачливий політик. За учасня в нас же треба платити. Буває, за невинуватим великим рахунком. Павло Лазаренко заплатив «Громаді». Вона розпачається. На жаль, і ті, до кого злочин — радість, уже пограбують руки, мовляв, ось-ось у парламенті з'явиться та необхідна більшість, якою буде дуже просто керувати. Коли йтиметься про укази Президента, про законопроекти, що «відпускають і дозволяють» гринішам діяти за законами джунглів. Таким може стати законопроект про продаж землі. Єдине, що залишилося ще нерозгаданим в Україні остаточно й безповоротно.

Багато хто каже: у справі Лазаренка розбереться суд. Це той суд, якому пан Президент погрожує «навести порядок» особисто. Мабуть, парламент би, погодившись на притягнення до кримінальної відповідальності Павла Лазаренка, виставив своє рішення в дію після президентських виборів. Але для цього лідер «Громади» не повинен був перебувати у сепаратному стані. Якщо він боєць. Для цього парламент не повинен бути місцем для розв'язання особистих завдань депутатів. Він має бути законодавчою гілкою влади, виступати інститутом стримування її узурпаторів.

Вікторія СВІТЛАНОВА.

Постанова Верховної Ради України Про відзначення 100-річчя від дня народження легендарного партизанського героя Семена Васильовича Руднева

З метою підняття народності 100 років від дня народження Семена Васильовича Руднева — одного із організаторів та керівників партизанського руху у роки Великої Вітчизняної війни, комісаря прославленого партизанського з'єднання Сидора Артемовича Ковпака.

Родом із сім'ї батраків, Семен Руденко своїм життям і подвигами ввійшов в історію України як подвигний патріот, борець за свободу і щастя трудового народу. Разом із Сидором Ковпаком він створив один із перших в Україні загін народних месників, який згодом виріс у могутнє і грізне партизанське з'єднання. Вінем слави і мужності цього з'єднання став легендарний бойовий рейд від Путивля до Карпат — найзапам'ятованіша партизанська операція Великої Вітчизняної війни. У нічному бою в серпні 1943 року у Прикарпатті Герой Радянського Союзу генерал-майор Семен Руденко загинув смертю хоробрих.

І сьогодні ми з гордістю і відчуженістю згадуємо ім'я Семена Руднева, вшановуємо його світлу пам'ять. Його життя для нас — взірць вірного служіння інтересам народу, рідний Батьківщині.

З метою підняття народності 100-річчя від дня народження Семена Васильовича Руднева, висвітлення праці про його героїчне життя Верховна Рада України постановляє:

1. Запропонувати всім державним телерадіокомпаніям організувати показ багатосерійного фільму «Дума про Ковпака», спеціальний передачі про С. В. Руднева та боротьбу українських партизанів із німецько-фашистськими загарбниками.

2. Редакції газети «Голос України» опублікувати матеріали про життя та подвиги партизанського полководця С. В. Руднева.

Голова Верховної Ради України О. ТКАЧЕНКО.
№ 450-XIV.

...і аналіз

А корабель пливе

(Початок на 1-й стор.)

Леонід Кучма своїм виступом у Житомирі як раз підтвердив: президентська кампанія, попри відсутність закону про вибори глави держави, розпочалася. А тому ця заява, схоже, — один з передвиборчих пунктів нинішнього Президента.

Безперечно, політична стабільність вельми потрібна. Однак нинішня ситуація саме і вирізняється напруженістю політичної і соціальної напруженістю. Самоспалення гірників, інші спроби самогубства як форма протесту проти невилат заробітної плати — ознаки того, що українська спільнота сигналізує критичної межі. Отож невідомо, чим закінчиться збереження нинішнього курсу.

З другого боку, можна говорити про повторення російських політичних технологій — «Голосуй серієм», «Голосуй або програти» — в Україні. Власне, спроба приватизації «Укртелекому» потрібна тільки для виплат заборгованості перед бюджетниками. Саме для цього й потрібна більшість у Верховній Раді.

Однак Президент, на нашу думку, неосудно старання свого колишнього радника Олександра Волкова. Схоже, парламентська більшість може з'явитися у Верховній Раді уже найближчим часом. Через історію з Павлом Лазаренком корабель «Громади», за деякими даними, починає лягати у фарватер президентського курсу.

Отож уже найближчим часом можна очікувати швидкої реалізації передвиборчих планів Леоніда Кучми, в тому числі щодо права купівлі-продажу землі. Але чи принесе реалізація цих планів користь державі і народові — невідомо. І не відомо, чи владість знати напруженість у суспільстві, якої поки що не помічає президентська команда.

Володимир КОРОЛЮК.

Паскаво просимо, пані Хелле Ден!

Ділимо не владу, а роботу

(Початок на 1-й стор.)

Ознайомившись із досвідом іванівчан, Олександр Ткаченко і тут, у селі, і пізніше у Вінниці ставив іванівську сільську громаду і її голову за приклад того, як треба шукати виходу у нинішній ситуації. Разом з тим, відверто зауважував, що в принципі не господарськими питаннями має перейматися сільський голова. Мовляв, то тимчасовий — на кілька найближчих років — вихід із ситуації. І нагадував, що ми раніше мали великі й сильні сільськогосподарські одиниці, котрі переходили на шлях інтенсифікації, інтеграції. І саме комусь було вигідно їх розорити, щоб не допустити на ринок сільськогосподарської продукції. Тому він, як колишній міністр сільського господарства і нинішній глава законодавчої влади, бачить майбутнє села за такими великими сільськогосподарськими виробниками і проти розвитку тих процесів, котрі ми вже в своїй історії проходили, створюючи комуні, тосзи тощо, а вже потім дорослі

ділячи постійних депутатських комісій і фахівців держадміністрації.

Для оперативнішого вирішення невідкладних питань того чи іншого населеного пункту проводять кушові наради за участю сільських голів, керівників відповідних КСП. Так, як стверджують у Бару, вдалося переконати одне одного віднайти кошти на ремонт районної та двох дільничних лікарень, будівництво доріг, подовжити газопровід тощо.

Одне слово, не з'ясовують, хто в районі старший, не кивають один на одного там, де мовляв засукати рукави й братися за роботу разом.

Інша справа, що ініціатива і творчі пошуки низів не завжди означають автоматичне поліпшення ситуації. Доказ тому — історія з місцевим спиртовим заводом, де й побував керівник парламенту. Підприємство навіть за нищівної скрути знаходило можливість працювати, виробляти спирт, горілки вибори, дріжжі

муні, може стати складовою Національної програми відродження України. Хто зна, можливо, барський станол увійде в історію країни, як свого часу виведений місцевією Ялтунівською дослідно-селекційною станцією сорт насіння цукрових буряків «Ялтунівський односторостковий» (виведений тут сортами засівали 40% бурякових площ колишнього СРСР).

Подібні зразки винахідливості та підприємливості в умовах ринку були продемонстровані керівниками парламенту на прикладі відомих вінницьких підприємств «Кристал» і «Форт». З шістьох заводів такого профілю часті Союзу уціліли лише «Кристал» і завод у Смоленську. Вінницькі ювеліри постають на світовий ринок унікальні діаманти неперсвершеної краси, і лише 2 відсотки — йде на український ринок. Причина — в податковій політиці держави, несплатоспроможності наших громадян. Через ці та інші причини немає збуту й унікальної продукції науково-виробничого об'єднання «Форт» — пістолетам, високоточній зброї, збройським амуніції тощо.

Не хочете стояти з протягнутою рукою — не віддавайте зазором своє

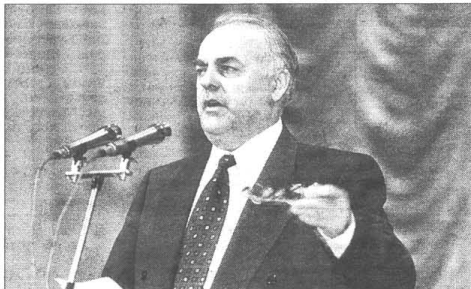
Розмова у приміщенні Вінницької обласної, де відбулося засідання Координаційної ради з питань місцевого самоврядування при Голові Верховної Ради України, була суворі, і певне, тому без представників масмедіа. Керівник парламенту та його колеги — керівники обласних рад розглядали питання взаємодії обласної, районної рад і місцевих адміністрацій у розв'язанні регіональних проблем.

За оперативним повідомленням прес-служби Верховної Ради, Олександр Ткаченко, констатуючи зроблене, не обійшло увагою факти формалізму в реалізації попередніх рекомендацій Координаційної ради. Досі не визначилися з утворенням координаційних рад у кримському парламенті, Харківській і Київській міськрадах. А інформація про проблеми, розглянуті за участю голів обласних, а тим паче до сільських і селищних рад. Поза дорадчими органами залишилося майже 1440 керівників сільських територіальних громад, близько 40 відсотків керівників селищних рад, третина міських голів міст районного значення.

На думку Олександра Миколайовича, причина такого явища криється у формальному підході на місцях до узагодження дій різних рівнів з метою оперативного розв'язання проблем функціонування місцевого господарства і життєдіяльності території.

Принципово була розмова про комунальну власність території громад. Хоч як прикро, але й нині є чимало керівників, депутатів, працівників апаратів рад, які нехтують правами й обов'язками рад на власність. Навіть на обласному рівні, підкреслює Голова Верховної Ради, поширена практика делегування своїх прав на власність місцевим держадміністраціям. І це тоді, коли давно час формувати спільну власність територіальних громад на своїй території і області. Питання слід вирішувати і організаційно, і фінансово, з урахуванням зацікавленос-

Голова Верховної Ради висловив особисту недовіру до тих авторів нових державних програм виходу з кризи, котрі спонукають завозити в Україну мило, зубну пасту тоді, коли наш виробник немає роботи

ті об'єктів власності кожної території громади і паралельно випробувувати механізми управління об'єктами спільної власності.

Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко акцентував увагу і на взаємодії органів місцевого самоврядування та місцевих владних органів у розв'язанні регіональних проблем. Звернувши увагу і на факти грубого порушення чинного законодавства — суміщення посад голови райради і голови райдержадміністрації у Вінницькій, Донецькій, Харківській і деяких інших областях.

Більше плану — більше ринку

Вінічем перебування на Вінничині голови парламенту і делегації народних депутатів України була нарада за участю керівника парламенту АРК, обласних окремих міських рад, керівників Вінницької області, голів місцевих райрад і райдержадміністрацій, сільських, селищних і міських голів.

«Народ — єдине джерело влади в Україні, але як ми діємо, щоб це джерело не замулювалося?» — запитав Голова Верховної Ради на нараді. Спад економіки, за словами Олександра Ткаченка, переріс у систему її розпаду.

Завбувши народне «Не знаєш броду — не лій у воду», ми, як сказав Олександр Ткаченко, винили навапки — стали дружно

ної програми відродження України, котрі вже в квітні можна буде вивести на розгляд парламенту.

У своєму виступі перед колегами з обласних рад Олександр Ткаченко вказав однозначні орієнтири, за котрими ми маємо виходити з нинішньої кризи. Ніхто не сумнівається, сказав він, в гігантських досягненнях Китайської Народної Республіки, а вчили цьому їх ми. Згадав формулу Ден Сяопіна: більше плану — більше ринку, зауваживши, що «планова економіка не дорівнює соціалізму, а ринкова — не дорівнює капіталізму». Чувовим прикладом уникнення чужоземного диктату і розбудови економіки за власним розумом назвав Олександр Миколайович сусідню Білорусь. За цього Голова Верховної Ради закликав не гаяти часу на з'ясування, хто саме звів наш народ на узбіччя цивілізації, а вдатися до рішучих дій, щоб перебороти інертність, неугожденість дій різних гілок влади. За приклад він навіс шопонеділок зустріч найвищих керівників різних гілок влади — Голови ВР, Президента, керівника уряду, з метою узгодження дій і вирішення найневідкладніших проблем. Ще одним прикладом такого порозуміння є, за його словами, факт співголювання у Раді регіонів голови держави і голови ВР. До співпраці й порозуміння закликав Олександр Ткаченко і керівників рад та держадміністрацій на місцях. Реагуючи на висловлені учасниками наради прохання і претензії щодо прис-

до колтосів і міжколтосних об'єднань.

Вітало у вічі, що навіть тут, де місцеві керівники не чекають «мани з неба» (чи з Києва), а намагаються хоч чимось зарекомендувати себе, селяни, які на вулиці тисним колом обступили Олександра Миколайовича, гаряче допитувалися, де їхні пенсії, заощадження, чому немає роботи і зарплат, закрякують лікарі й зубожіють школи.

Коліс — Барська конфедерація, тепер — барська «технологічна революція»

Бар — одне з найдревніших не лише на Поділлі, а й в Україні міст (нині — район), відомий нам зі шкільних підручників історії як центр військово-політичного об'єднання шляхти та католицького духовенства (Барська конфедерація).

Голову Верховної Ради район зацікавив насамперед досвідом налагодження ефективної співпраці органів місцевого самоврядування та виконавчої влади. Під час зустрічі Олександра Ткаченка й народних депутатів України з керівництвом району про цей досвід розповів голова райради Анатолій Котуш. За його словами, районна рада не просто контролює виконання держадміністрацією делегованих їй функцій. Органи самоврядування і виконавчі структури скоординуюють і сплановують свою роботу заздалегідь, шопонеділка керівників цих гілок влади в районі спільно на нарадах визначають завдання на тиждень. Протокольні доручення цих нарад лежать в основі координації діяльності виконавчих гілок і правління сільських господарств. Найбільш наболілі проблеми виносяться на розгляд сесії районної ради після з'ясування позицій на спільних засі-

ринкувати, не знаючи ринку. Мовляв, думали — гадали, що ринок сам розставити все на свої місця. І він розставив: безробіття у чергу за роботою, уряд — у чергу за кредитами до міжнародних фінансових організацій.

Голова Верховної Ради висловив особисту недовіру до тих авторів нових державних програм виходу з кризи, котрі спонукають завозити в Україну мило, зубну пасту тоді, коли наш виробник не має роботи. Розроблену урядом програму розвитку до 2010 року він назвав «незначною, чисто пропагандистською» і водночас зауважив, що все позитивне з неї треба долувати до Національ-

корення прийняття відповідної бази для такої співпраці, Олександр Миколайович пообіщав, що найближчими місяцями парламент приділить найвишнійшій увагу законам про комунальну власність, про держадміністрації, Кабінет міністрів, земельний кодекс тощо.

Щодо особистих планів, то, відповідаючи на прес-конференції на запитання журналістів, Олександр Ткаченко зауважив: він вибирає працювати там, де це більше потребує держава, і ніде досі не заявляв про себе як про претендента в Президенти України.

Анатолій БЕНЬ.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Хроніка. Факти. Події

✓ Київ

Україно-словацькі консультації

В Україні з дводенним робочим візитом перебуває держсекретар (перший заступник міністра) МЗС Словаччини Ян Фігель. Мета візиту — двосторонні політичні консультації. Вчора відбулася зустріч словацької делегації з керівництвом українського зовнішньополітичного відомства.

✓ Бухарест

Міністри сподіваються, що до суду не дійде

Міністри закордонних справ України та Румунії Борис Тарасюк і Андрий Пешу висловили обопільне бажання знайти компромісне розв'язання питання про режим держкордону й політ континентального шельфу Чорного моря без допомоги Міжнародного суду. Зустріч керівників зовнішньополітичних відомств України та Румунії відбулася в Бухаресті. Як повідомив Б. Тарасюк, під час переговорів міністри обговорили можливість відкриття нового українського консульства в Румунії в місті Дробета-Турну-Северин. Ішлося також про створення спільного інженерного батальйону, перспективі ратифікації угоди про взаємний захист інвестицій, про будівництво мосту через прикордонну річку Тиса. За словами Б. Тарасюка, обговорювалися також питання співробітництва в «трикутниках» Україна—Польща—Румунія та Україна—Румунія—Молдова. Голова українського МЗС пообіцяв, що Україна підтримає Румунію в її прагненні очолити ОБСЄ 2001 року.

✓ Ватикан

За Піночета просить Папа

Святий Престол направив на ім'я прем'єр-міністра Великобританії Тоні Блера спеціальне послання, присягаючи долати колітний чилійський диктатор Аугусто Піночета. Місцеві оглядачі вважають, що, враховуючи відому реву прихильності Піночета католицькій релігії, мова може йти про особисте прохання Папи Римського Іоанна Павла II про вияв милосердя до Піночета.

✓ Багдад

Ірак протестує

Заступник прем'єр-міністра Іраку Тарик Азіз закликав ООН розгосити про «тривання активів агресії США та Великобританії проти Іраку». У розповсюдженню тут сьогодні послання, направленою Азізом на ім'я Генерального секретаря ООН Кофі Аннана, зазначається, що «мовчання ООН з приводу шоденних обльотів британською та американською авіацією іракської території матиме шонайгірші наслідки для міжнародної безпеки». Азіз підкреслив, що «в Іраку є право захищати свій повітряний простір та територіальну цілісність» і «вимагати повної компенсації від країн-агресорів та країн, які підтримують агресію». Ірак звинувачує Саудівську Аравію, Кувейт і Туреччину в наданні своєї території військово-повітряним силам США та Великобританії для здійснення повітряного контролю в зонах, заборонених для польотів іракської авіації на півночі та півдні країни.

✓ Ісламабад

Рідкісна подія

Уперше за останні десятиліття прем'єр-міністр Індії Атал Біхари Ваджайя прибув з неофіційним візитом до Пакистану, де зустрівся з пакистанським колегою Навазом Шарифом. Основна тема переговорів — нормалізація міждержавних відносин.

За повідомленнями кореспондентів «Г» та зарубіжних інформаційних агентств.

У кожного свій оптимізм

(Початок на 1-й стор.).

Тим часом у французькому Рамбуйе триває додатковий раунд переговорів з урегулювання в Косові. Якщо сьогодні, до 15-ї години за місцевим часом, сторони не домовляться, то, найімовірніше, станеться саме те, проти чого протестує наш парламент. Тобто ракетно-бомбові удари авіації НАТО по об'єктах військової інфраструктури Сербії, причому не лише в Косові, а по всій країні. Ще вчора вдень найголовніше питання, яке є камнем спотикання, не було розв'язано. Це — згода сербів на введення до конфліктного регіону військ Північноатлантичного альянсу.

Сценарій, за яким прагнуть розвитку подій косовських албанців, вимальовується чітко. Вони вимагають зафіксувати в політичному розділі мирної угоди, що за три тижні в країні буде проведено референдум про незалежність. А у військовому — гарантувати присутність у провінції сил НАТО. Якщо серби погодяться на такі пропозиції, то це означало

Літаки НАТО ось-ось з'являться у сербських біноклях?

б майже стовідсоткову втрату їхньої «колиски нації» (також є для сербів Косово). Можна не сумніватися, що за наявності там явно антисербських збройних формувань Белград позбується своєї політичної присутності у краї. Тому і результати жаданого албанцями референдуму передбачити буде неважко. Тим більше, що, за словами держсекретаря США Мадлен Олбрайт, часові обмеження для перебування збройного контингенту НАТО в Косові не вводяться. Водночас лунають голоси про необхідність надання Косову майже повну статусу третьої республіки у складі СРЮ — рівноправної із Сербією та Чорногорією. Сербі (і міжнародне співтовариство в особі Контактної групи) погоджуються лише на надання краю найширшої автономії.

Але, схоже, сербів загнано в глухий кут і вибір між бомбовими ударами чи згодою на офіційне введення на товських військ — стоїть перед Белградом невеселе. На сербській стороні лише Росія, думку якої ніхто мало хто бере до ува-

США скорочують нам допомогу

Як уже повідомляла наша газета, цього року Україна отримає від Сполучених Штатів 195 мільйонів доларів фінансової допомоги. Це на 30 мільйонів менше, ніж торік.

Надзвичайний і Повноважний Посол США в Україні Стивен Пайфер пояснив на прес-конференції причини зменшення допомоги. Насамперед конгрес, який приймає рішення про надання коштів, висловив незадоволення повільним ходом реформ у нашій державі. У Вашингтоні також вважають, що в Україні не завжди справедливо ставляться до зарубіжних інвесторів. Так, останнім часом розглядалося дев'ять випадків, коли американські компанії мали претензії до української сторони.

Фінансова допомога від США розподіляється таким чином. Близько 100 мільйонів доларів проходить через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Ним, зокрема, фінансуються проекти, спря-

мовані на розвиток демократії, ринкової економіки, соціальної сфери, програми обмінів і навчання фахівців. Очевидно, що зі зменшенням допомоги США частину цих проектів скоротять, повідомили кореспондентів «Г» в USAID. Проте конкретні приклади назвати відмовилися.

Близько 25 мільйонів доларів допомоги буде спрямовано на підтримку безпеки атомної енергетики.

Надія ВЕРБИЧЕНКО.

Песя УКРАЇНКА: «В їхньому парламенті... більш воду товкти, ніж діло робити»

«Була я тут в їхньому парламенті, сподівалась щось цікавого побачити чи почути... Біля там воду товкти, ніж діло робити... Таку оцінку Народним зборам Болгарії дала Леся Українка, яка перебувала в Софії з червня 1894-го по серпень 1895 року на запрошення своєї двоюрідної сестри Лії Драгоманової та її чоловіка, болгарського професора Івана Шишманова. З 1889 року в Болгарії мешкав і дитвою Лесі — Михайло Драгоманов, якого болгарський уряд запросив викладати історію у Вищій школі (нині це Софійський університет імені Климента Охридського).

На той час болгарською парламентаризму виповнилося лише 15 років. Нині йому — 120. Саме 10 лютого 1879-го у древньому місті Велико-Тирново відбулося перше засідання Великих народних зборів, які кілька місяців поспіль ухвалювали Конституцію, основні положення котрої заповнили в белгийців. Той Основний Закон проіснував до 1946 року, коли в умовах окупації країни Радянською Армією тут відбувся референдум. Він і скасував Тирновську конституцію, а разом з нею і монархію, і багатопартійну систему, і опозицію, і, врешті-решт, справжній парламентаризм. Болгарія стала жати за Основним

Законом Георгія Димитрова, а відтак — Тодора Живкова. Влітку 1990-го, вже в демократичних умовах, відбулися вибори до Великих народних зборів. Через рік вони ухвалили нову Конституцію, яка чинна й сьогодні. Як заявив спікер нинішнього парламенту Йордан Соколов, «нашому парламенту виповнилося 120 літ, однак парламентаризм в Болгарії існує на 45 «соціалістичних» років менше».

Цікаво, що сказала б Леся Українка про нинішній парламент? У ньому депутати «воду не товчуть», а дисципліновано працюють. Правляча партія — Союз демократичних сил (СДС) з 240 мільйонів понад половину. Депутати

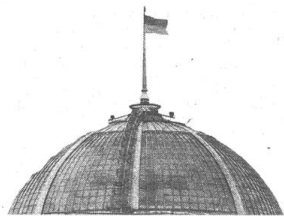
СДС — люди служливі і голосують так, як наказують лідери, зокрема голова партії та прем'єр Іван Костов. Ось кому позаридили б Валерій Пустойченко та Леонід Кучма. На відміну від Верховної Ради, тутешній уряд не має жодних проблем при «проштовхуванні» будь-яких законопроектів.

Опозиція вважає, що повеліна парламентом більшість — це диктат, авторитаризм, повернення до минулого тощо. Демократи, справді, особливо не прислухаються до думки опозиції, зокрема соціалістів, і «залізною рукою» тримають важелі управління державою, реформуючи всі сфери життя. І вони навіть мають чим похвалитися. В країні — фінансова стабільність (1 марка — 1000 левів), низька інфляція (за весь 1998 рік — 1%), значний валютний резерв (майже 3 млрд. дол.), кредитна ставка становить 5,2% річних, середня платія в бюджетній сфері — майже 150 марок.

Сьогодні люди СДС обіймають керівні посади майже на всіх рівнях виконавчої вертикалі, влада контролює й центральні електронні мас-медіа, слуханими стали також найвпливовіші газети. Однак чи добре все це, з'ясується восени, коли в Болгарії відбудуться вибори до місцевих органів влади. Лідер місцевих турків Ахмед Доган — ше вчорашній союзник СДС — нині активно зграє за центристами та лівошою. До речі, наприкінці 1992 року демократи втратили владу саме тому, що посварилися з Доганом. За даними соціологів, якби парламентські вибори були вже тепер, то СДС не мав би більшої 50+1. Він втратив десь 15% свого електорату. Причини розчарування — це, насамперед, податковий тиск, безробіття, низький стандарт життя (понад 52% платні йде на харчування), чутки про корупцію та пихатість можновладців.

Василь ЖУКОВСЬКИЙ. Софія.

Законодавчі акти,
статті народних депутатів,
коментарі,
аналіз,
прогноз

ДЕРЖАВА І ПРАВО

ХРОНІКА ЗАКОНОТВОРЕННЯ

У вівторок 16 лютого сесія ухвалила постанову про діяльність Кабінету міністрів України щодо забезпечення свободи слова, задоволення інформаційних потреб суспільства та розвитку інформаційної сфери України (питання розглядалось у день уряду 9 лютого).

Будо проаналізовано проект змін до чинного закону «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» щодо терміну повноважень при повторних виборах. Сесія прийняла доповнення до закону, яким повноваження пізніше обраних депутатів обмежуються терміном наступних чергових виборів.

Сесія відхилила президентський проект змін до деяких чинних законів стосовно реалізації підкапізних товарів.

Знято з розгляду запропонований Президентом проект закону про продаж земельних ділянок несамогосподарського призначення (поданий одночасно з виданням відповідного указу). Депутати вказували, що президентські документи

суперечать Конституції (втручання у врегульовані економічні питання).

Після ранкового засідання народні депутати працювали в комітетах, фракціях, групах.

17 лютого сесія прийняла рішення провести 9 березня день уряду, присвячений станом готовності до весняно-польових робіт.

Далі, як і було намічено порядком денним, — питання щодо позая Генерального прокурора України про надання згоди на притягнення до кримінальної відповідальності та арешт народного депутата України Павла Лазаренка.

Постанову про надання згоди на притягнення до кримінальної відповідальності та арешт народного депутата України Павла Лазаренка підтримали 310 народних депутатів. 39 були проти. 15 утрималися. Не голосували 7.

18 лютого аналізувався законопроект змін до чинного закону «Про альтернативну службу». Відповідно до міжнародних правових актів він унормовує можли-

вості юнаків призовного віку проходити інші види служби, в тому числі й за місцем проживання, замість військової. Закон про зміни прийнято в цілому.

У першому читанні розглядався законопроект щодо змін до статті 11 Закону «Про податок на додану вартість».

Закон прийнято у першому читанні за умови, що на друге читання буде подано відповідні економічні обґрунтування.

Проект змін до Закону «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції» прийнято в цілому.

Вечірнє засідання розпочалося з присяги. Валерія Іванова — новообраною в загальнодержавному окрузі від КПУ народною депутатом України. Постанову «Про порядок фінансування заходів, пов'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи та соціалізацією населення у 1999 році» схвалено в цілому (271 — «за»).

Було прийнято також постанову про висновки

тимчасової слідчої комісії Верховної Ради з перевірки фактів порушення прав українських акціонерів ВАТ «Миколаївцемент» (доповідь голова цієї комісії Ігор Квятковський).

З пропозиціями Президента від 2 лютого цього року сесія розглянула закон «Про внесення змін до Закону України «Про податок на додану вартість» стосовно підтримки тваринництва.

З урахуванням пропозицій Президента, крім однієї, Верховна Рада повторно прийняла закон у цілому.

Проект закону про гідрометеорологічну діяльність парламент прийняв у цілому.

Було схвалено (остаточно) зміну до статті 253 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Поправка спрямована на поліпшення стану природоохоронних зон.

Прийнято постанови щодо згоди Верховної Ради на відставку або звільнення ряду суддів.

У п'ятницю 19 лютого сесія схвалила у першому читанні законопроект про

захист населення від інфекційних хвороб.

Заслухано інформацію тимчасової слідчої комісії щодо перевірки порушень законодавства при проведенні повторних виборів у 221-му виборчому окрузі (Київ). Прийнято відповідну постанову, якою, зокрема, зобов'язано газету «Голос України» опублікувати звіт тимчасової слідчої комісії.

Оголошено, що фракція НРУ висловила недовіру В'ячеславу Чорноволу і нині її лідером обрано Юрія Костенка.

Головуючий сповістив про утворення (поки що в складі 27 осіб) нової депутатської групи «Відродження регіонів».

Тривав розпачатий напередодні розгляд проекту постанови щодо 100-річчя з дня народження Семена Руденка. Прийнято постанову.

Щога тижня народні депутати працюють у виборчих округах.

Пленарні засідання продовжаться 2 березня.

Прес-служба Верховної Ради України.

6-7

Про спеціальну економічну зону «Яворів»

8-10

Закон України про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україні

11

Судове рішення може перевести Україну на рейки військового комунізму

12

Інститут, що розробляє закони

Заробили,
та не отримали

На пропозицію народних депутатів України публікуємо дані Національного банку про стан заборгованості з виплати заробітної плати загальному по Україні

Затримки виплати заробітної плати по Україні *

Усього по Україні в тому числі:	на 1 січня 1998 року		на 1 січня 1999 року		на 1 лютого 1999 року		на 11 лютого 1999 року		на 16 лютого 1999 року	
	Загальна сума заборгован.	716.8	Загальна сума заборгован.	960.2	Загальна сума заборгован.	940.2	Загальна сума заборгован.	978.7	Загальна сума заборгован.	985.1
по бюджетних організаціях	4907.8	4191	5558.1	461.9	5694.7	5722.1	5786.1			
по недержавних організаціях										
по всіх підприємствах і організаціях терміном:										
— до місяця		416.1	483.7	461.9	492.3	448.3	469.4			
— від 1 до 2 місяців		429.7	486.4	486.4	486.4	510.5	538.9			
— від 2 до 3 місяців		507.4	539.3	524.5	524.5	546.2	562.7			
— понад 3 місяці		3554.6	5033.4	5131.6	5131.6	5195.8	5200.2			

ЗАТРИМКИ ВИПАТИ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПО УКРАЇНІ

за станом на 16 лютого 1999 року за всіма організаціями і установами

(тис. грн.)

Назва	Загальна кількість випадків	Загальна сума заборгованості	Прострочена заборгованість у заробітній платі за причин:							
			відсутність коштів на коррахунках банку		відсутність коштів на рахун. підприємств, установ, організацій		відсутність готівки в банках у зв'язку з нечасним заведенням в асний рег. управ. НБУ		інші причини	
			кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума
Республіка Крим	3433	267003.9	0	0.0	3152	266054.1	0	0.0	281	949.8
Вінницька	14250	204158.2	0	0.0	14250	204158.2	0	0.0	0	0.0
Волинська	5487	142419.6	0	0.0	5472	142334.6	0	0.0	15	84.9
Дніпропетровська	12131	660467.8	0	0.0	12107	660285.2	0	0.0	24	182.6
Донецька	20189	965058.8	15	98.1	20157	964949.6	0	0.0	17	11.2
Житомирська	16673	182163.3	0	0.0	16615	182428.1	0	0.0	58	188.3
Закарпатська	1869	57024.8	0	0.0	1869	57024.8	0	0.0	0	0.0
Запорізька	18820	243425.4	0	0.0	18751	243364.8	0	0.0	69	60.6
Івано-Франківська	2410	142310.0	0	0.0	2410	142310.0	0	0.0	0	0.0
Київська	3719	244982.2	0	0.0	3719	244982.2	0	0.0	259	40.8
Кіровоградська	13264	192957.7	0	0.0	13264	192957.7	0	0.0	0	0.0
Луганська	12122	629844.9	0	0.0	11964	628967.6	0	0.0	158	877.3
Львівська	24744	298303.9	0	0.0	24117	297186.2	0	0.0	627	1117.7
Миколаївська	3604	196242.9	0	0.0	3448	195406.8	0	0.0	156	836.1
Одеська	7694	205143.4	0	0.0	7236	204600.8	0	0.0	458	542.6
Полтавська	3687	239584.8	0	0.0	3686	239583.1	0	0.0	1	1.7
Рівненська	13004	140788.1	0	0.0	12989	140786.3	0	0.0	15	1.8
Сумська	1644	206952.4	0	0.0	1638	206884.3	0	0.0	6	68.0
Тернопільська	2101	142493.1	0	0.0	2093	142487.4	0	0.0	8	5.7
Харківська	19090	376401.3	0	0.0	18956	376181.8	0	0.0	134	219.5
Херсонська	8926	165853.0	0	0.0	8887	165798.5	0	0.0	39	54.5
Хмельницька	17382	197656.3	0	0.0	17365	197628.8	0	0.0	17	29.6
Черкаська	3228	194099.4	0	0.0	3224	194091.0	0	0.0	4	8.3
Чернівецька	12372	89752.5	0	0.0	12035	88600.9	0	0.0	337	1151.7
Чернігівська	24594	185850.1	0	0.0	24594	185850.1	0	0.0	0	0.0
Київ	8917	194588.3	2	0.8	7722	191484.6	0	0.0	1193	3102.9
Оперу НБУ	229	5219.5	0	0.0	207	5080.4	0	0.0	22	139.2
ВСЬОГО	275643	6771198.9	17	98.9	271967	6761425.2	0	0.0	3659	9674.8

*) без урахування виплат зарплати з виручки, розрахунків натурою, нарахованих сум податків, а також інших безготівкових перерахувань заробітної плати.

Борги уряду перед власним народом зростають

Цей Закон визначає порядок створення, ліквідації та особливості механізму функціонування спеціальної економічної зони «Яворів».

Стаття 1. Створення спеціальної економічної зони «Яворів»

Спеціальна економічна зона «Яворів» (далі — СЕЗ «Яворів») створюється на період до 1 січня 2020 року в адміністративно-територіальних межах Яворіського району Львівської області, за винятком території військового порівня та військових частин.

СЕЗ «Яворів» поєднує в собі функції комплексної виробничої зони, вільної митної зони та технологічного парку.

СЕЗ «Яворів» створюється з метою залучення інвестицій для:

створення нових робочих місць та забезпечення працевлаштування працівників Яворіського державного гірничо-хімічного підприємства «Сірка», що виявляються у зв'язку із скороченням виробництва, перепрофілювання вільних виробничих потужностей, вирішення екологічних проблем у Яворіському районі шляхом створення умов для відновлення земель, порушених техногенним впливом гірничо-хімічного виробництва, активізації підприємницької діяльності, збільшення обсягів виробництва товарів (робіт, послуг), поставок на внутрішній та зовнішній ринки високоякісної конкурентоспроможної продукції (послуг), а також впровадження нових технологій, ринкових методів господарювання та розвитку інфраструктури спеціальної економічної зони;

розвитку експлуатаційно-складської, транспортно-сервісної та виробничої сфер на території аеропорту «Краковець».

На території СЕЗ «Яворів» установлюється та діє спеціальний правовий режим економічної діяльності, визначений Законом України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон», з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

Стаття 2. Особливості дії законодавства України на території СЕЗ «Яворів»

Законодавство України на території СЕЗ «Яворів» діє з урахуванням особливостей, передбачених Законом України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» та цим Законом.

У разі зміни законодавства України з питань оподаткування та суб'єктів СЕЗ «Яворів» на їх вимогу протягом періоду функціонування СЕЗ «Яворів» застосовуються особливості оподаткування, передбачені цим Законом, та податкові пільги, встановлені іншими законами України на день їх реєстрації як суб'єктів СЕЗ «Яворів».

Стаття 3. Органи управління СЕЗ «Яворів»

Органи управління СЕЗ «Яворів» є Яворіська районна рада та Яворіська районна державна адміністрація.

Для обслуговування території СЕЗ «Яворів», будівництва об'єктів виробничої і невиробничої інфраструктури та залучення інвестицій створюється орган господарського розвитку і управління СЕЗ «Яворів».

Стаття 4. Повноваження Яворіської районної ради та Яворіської районної державної адміністрації щодо управління СЕЗ «Яворів»

Яворіська районна рада та Яворіська районна державна адміністрація здійснюють свої повноваження на території зони «Яворів» відповідно до Конституції України, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», цього Закону та інших нормативно-правових актів.

До повноважень Яворіської районної державної адміністрації щодо управління СЕЗ «Яворів» також належать: затвердження та реєстрація в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, інвестиційних проєктів, що реалізуються на території СЕЗ «Яворів»;

розроблення комплексу організаційних заходів щодо забезпечення фінансування інвестиційних проєктів, у тому числі за рахунок власних коштів підприємств та організацій, бюджетних коштів, позабюджетних фондів, а також коштів благодійних фондів, громадських організацій і фізичних осіб;

розроблення і забезпечення реаліза-

ції стратегічних та поточних програм розвитку СЕЗ «Яворів»;

сприяння отриманню суб'єктами СЕЗ «Яворів» інвестицій, кредитів, а також технічної допомоги; організації підготовки (перепідготовки) кадрів;

проведення торгів (тендерів), у тому числі міжнародних, для відбору інвестиційних проєктів та їх учасників;

регулювання ставок орендної плати, розмірів плати за комунальні послуги і тарифів у межах своєї компетенції відповідно до законодавства України; здійснення разом з відповідними органами заходів щодо забезпечення законності і правопорядку, економічної та екологічної безпеки на території СЕЗ «Яворів»;

регулювання залучення до роботи у СЕЗ «Яворів» іноземних працівників; складання та подання статистичної звітності про діяльність СЕЗ «Яворів» відповідно до законодавства України; прийняття у межах своєї компетенції рішень, обов'язкових для виконання на території СЕЗ «Яворів»;

реалізація інших повноважень, передбачених цим Законом.

Стаття 5. Повноваження органу господарського розвитку і управління СЕЗ «Яворів»

Органом господарського розвитку і управління СЕЗ «Яворів» є юридична особа, створена Яворіською районною державною адміністрацією за участю суб'єктів підприємницької діяльності, які діють на території СЕЗ «Яворів».

Положення (статут) про органи господарського розвитку і управління СЕЗ «Яворів» затверджується Яворіською районною державною адміністрацією.

Орган господарського розвитку і управління СЕЗ «Яворів» забезпечує загальні умови її функціонування. До компетенції органу господарського розвитку і управління СЕЗ «Яворів» належать:

визначення перспективних напрямів розвитку СЕЗ «Яворів»;

експлуатація та будівництво мереж транспорту, зв'язку, енергоснабстання та інших об'єктів виробничої інфраструктури, що використовуються для загальних потреб;

організація міжнародних торгів (тендерів) з метою розширення на території СЕЗ «Яворів» нових виробництв;

упорядкування та надання в межах повноважень, наданих місцевою радою, суб'єктам СЕЗ «Яворів» у користування земельних ділянок, об'єктів інфраструктури та передачі їм у користування природних ресурсів місцевого значення відповідно до чинного законодавства України;

видача дозволів суб'єктам СЕЗ «Яворів» на будівництво нових господарських об'єктів, реєстрація суб'єктів СЕЗ «Яворів», що реалізують на території СЕЗ «Яворів» інвестиційні проєкти, затверджені Яворіською районною державною адміністрацією;

здійснення інших повноважень, передбачених положеннями (статутом).

Порядок видачі дозволів суб'єктам США, органів проєктів технологічного парку, затверджені Яворіською районною державною адміністрацією.

Стаття 6. Суб'єкти СЕЗ «Яворів»

Суб'єктами СЕЗ «Яворів» є суб'єкти підприємницької діяльності, філії, відділення та інші відокремлені підрозділи, які розташовані та реалізують на території СЕЗ «Яворів» інвестиційні проєкти кошторисною вартістю, еквівалентною не менше 500 тисяч доларів США, у порядку, визначеному Яворіською районною державною адміністрацією та зареєстровані органом господарського розвитку і управління СЕЗ «Яворів» як суб'єкти СЕЗ «Яворів».

За реєстрацією суб'єктів СЕЗ «Яворів» справляється плата, розмір якої встановлюється Яворіською районною державною адміністрацією.

Кошти, отримані за реєстрацією суб'єктів СЕЗ «Яворів», спрямовуються на розвиток інфраструктури СЕЗ «Яворів» у порядку, визначеному Яворіською районною державною адміністрацією за погодженням з Міністерством фінансів України.

Стаття 7. Умови провадження підприємницької діяльності на території СЕЗ «Яворів»

На території СЕЗ «Яворів» можуть провадитися всі види підприємницької діяльності, за винятком заборонених законами України.

Спеціальний правовий режим підприємницької діяльності, встановлений у СЕЗ «Яворів», поширюється на суб'єкти СЕЗ «Яворів» виключно при здійсненні ними підприємницької діяльності на території СЕЗ «Яворів».

Створення на території СЕЗ «Яворів» банківських установ, їх філій, аудиторських фірм, страхових та інших фінансових організацій, учасників фондового ринку, діяльність яких підлягає ліцензуванню, здійснюється у встановленому законодавством порядку після попереднього погодження з Яворіською районною державною адміністрацією.

У разі провадження підприємницької діяльності, яка підлягає ліцензуванню, відповідні дозволи (ліцензії) видаються відповідно до законодавства України.

У разі порушення суб'єктами СЕЗ «Яворів» законодавства України та установчих документів Яворіської районної державної адміністрації має право скасовувати видані нею дозволи та розглядає в установленому порядку питання щодо внесення пропозицій органу господарського розвитку і управління СЕЗ «Яворів» про скасування реєстрації суб'єктів СЕЗ «Яворів» у встановленому законодавством порядку.

Стаття 8. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності

На території СЕЗ «Яворів» державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності здійснюється в установленому законодавством порядку.

Стаття 9. Спеціальний правовий режим підприємницької діяльності та особливості оподаткування на території СЕЗ «Яворів»

1. На території СЕЗ «Яворів» у районі пункту пропуску через державний кордон України «Краковець» створюється аеропорт «Краковець».

Аеропорт «Краковець» розміщується на території Краковецької селищної ради загальною площею 74,5 гектарів. Територія аеропорту «Краковець» обмежена з заходу ділянкою державного кордону України довжиною 1500 метрів, з півдня — ділянкою автомобільної дороги Краковець—Львів довжиною 1500 метрів, з півночі і сходів — адміністративно-територіальними межами селища міського типу Краковець.

На території аеропорту «Краковець» закривається спеціальний митний режим.

Відповідно до цього спеціального митного режиму на території аеропорту «Краковець» встановлюється такий порядок ввезення (вивезення) товарів та інших предметів:

а) у разі ввезення товарів та інших предметів (крім підкаційних товарів) з-за меж митної території України на територію аеропорту «Краковець» для використання в межах території аеропорту ввізне мито та податок на додану вартість не справляються;

б) у разі ввезення на митну територію України з території аеропорту «Краковець» товарів та інших предметів, що попередньо були ввезені з-за меж митної території України на територію аеропорту «Краковець», податки сплачуються в порядку, встановленому законодавством України для оподаткування товарів що імпортуються;

в) у разі вивезення з території аеропорту «Краковець» за межі митної території України товарів та інших предметів, вироблених, у тому числі повністю або достатньо перероблених чи оброблених, на території аеропорту «Краковець», вивіз мито та акцизний збір не справляються, а податок на додану вартість справляється за нульовою ставкою;

г) у разі вивезення з території аеропорту «Краковець» за межі митної території України товарів та інших предметів, попередньо ввезених з-за меж митної території України на територію аеропорту «Краковець», вивіз мито, податок на додану вартість і акцизний збір не справляються;

д) у разі вивезення товарів та інших предметів (крім підкаційних товарів) з митної території України на територію аеропорту «Краковець» вивіз мито не справляється, а податок на додану вар-

тість справляється за нульовою ставкою;

е) у разі ввезення товарів та інших предметів на територію аеропорту «Краковець» з метою транзиту через територію аеропорту митні збори справляються відповідно до законодавства України;

є) в інших випадках оподаткування здійснюється відповідно до законодавства України.

Не звільняються від оподаткування операції з ввезення на митну територію України товарів та інших предметів повністю вироблених, достатньо перероблених або оброблених на території аеропорту «Краковець».

Повністю виробленими або достатньо переробленими чи обробленими на території аеропорту «Краковець» вважаються товари, які відповідають критеріям, викладеним у статті 18 Закону України «Про Єдиний митний тариф».

Строк перебування товарів та інших предметів на території аеропорту «Краковець» не обмежується, крім випадків, коли товари та інші предмети мають обмежений строк зберігання.

До митної вартості товарів та інших предметів, зазначених у пункті «б» частини першої цієї статті, не включається вартість послуг щодо зберігання товарів та інших предметів, їх дороблення, сортування, пакування, здійснюваних на території аеропорту «Краковець».

Операції з надання зазначених послуг не підлягають обкладенню податком на додану вартість.

Митний контроль за переміщенням товарів та інших предметів через межі території аеропорту «Краковець» здійснюється відповідно до законодавства України з метою забезпечення дотримання державними органами, підприємствами, установами, організаціями та їх посадовими особами, а також громадянами порядку переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України, з урахуванням норм цього Закону.

Для запобігання несанкціонованому і неконтрольованому проникненню на територію аеропорту «Краковець» або за її межі фізичних осіб, транспортних засобів, а також ввезенню та вивезенню товарів та інших предметів територія аеропорту «Краковець» огорожується по периметру і облаштовується відповідно до вимог Державної митної служби України.

Митне оформлення товарів та інших предметів, що переміщуються через межі території аеропорту «Краковець», здійснюється відповідно до законодавства України.

За митне оформлення товарів та інших предметів, а також перебування їх під митним контролем на території аеропорту «Краковець» справляються митні збори відповідно до законодавства України.

Організація робіт з облаштування митної інфраструктури і огороження території аеропорту «Краковець» та їх фінансування здійснюється органом господарського розвитку і управління СЕЗ «Яворів».

Спеціальний митний режим запроваджується на території аеропорту «Краковець» після затвердження Державною митною службою України акта приймання-передачі в експлуатацію об'єктів митної інфраструктури.

2. Суб'єкти СЕЗ «Яворів» надаються з передбачені цим Законом пільги щодо сплати податку на прибуток підприємств, сплати ввізного мита, податку на додану вартість, збору на обов'язкове соціальне страхування на випадок безробіття, збору до Державного інноваційного фонду та плати за землю.

3. Суб'єкти СЕЗ «Яворів», які ввозять на територію СЕЗ «Яворів» (крім території аеропорту «Краковець») устаткування, обладнання та комплектуючі деталі до них (крім підкаційних товарів) для потреб власного виробництва, пов'язаного з реалізацією інвестиційних проєктів, затверджених Яворіською районною державною адміністрацією, звільняються на період реалізації інвестиційного проєкту, але не більше ніж п'ять років, від сплати ввізного мита.

4. Звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з ввезення (пересилання) устаткування,

ЕКОНОМІЧНУ ЗОНУ «ЯВОРІВ»

обладнання та комплектуючих деталей до них (крім плазмічних товарів), які ввозяться (пересилаються) на територію СЕЗ «Яворів» суб'єктами СЕЗ «Яворів» для потреб власного виробництва, пов'язаного з реалізацією інвестиційних проектів, затверджених Яворівською районною державною адміністрацією.

У разі нецільового використання зазначеного устаткування, обладнання та комплектуючих деталей до них платник податку зобов'язаний збільшити податкові зобов'язання за наслідками податкового періоду, в якому відбулося таке порушення, на суму податку на додану вартість, що мала б бути сплаченою при ввезенні (пересиланні) на митну територію України таких товарів, а також сплатити пеню, нарахувану на таку суму податку виходячи з 120 відсотків облікової ставки Національного банку України, що діяла на день збільшення податкового зобов'язання, за період від дати ввезення таких товарів до дати збільшення податкового зобов'язання.

5. Імпорт суб'єктами підприємницької діяльності СЕЗ «Яворів» товарів та інших предметів для потреб власного виробництва на території СЕЗ «Яворів» та експорт товарів та інших предметів, повністю вироблених або достатньо перероблених чи оброблених на території СЕЗ «Яворів», не підлягають ліцензуванню та квотуванню, якщо інше не встановлено міжнародними договорами України.

Повністю виробленими або достатньо переробленими чи обробленими у

СЕЗ «Яворів» вважаються товари, що відповідають критеріям, викладеним у статті 18 Закону України «Про Єдиний митний тариф».

6. На зовнішньоекономічні операції, що здійснюються у СЕЗ «Яворів», поширюється режим експорту (імпорту) товарів та інших засобів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності відповідно до законодавства України.

Кабінет Міністрів України може встановлювати обмеження щодо ввезення на митну територію України з території СЕЗ «Яворів» та вивезення з митної території України у СЕЗ «Яворів» окремих видів товарів.

7. Займається на п'ять років від оподаткування прибутку суб'єктів СЕЗ «Яворів», отриманий на території СЕЗ «Яворів» від реалізації інвестиційних проектів, затверджених Яворівською районною державною адміністрацією.

Прибуток таких платників податку, отриманий у наступні роки реалізації інвестиційних проектів, оподатковується за ставкою 50 відсотків діючої ставки оподаткування.

Ця норма застосовується з моменту одержання суб'єктом СЕЗ «Яворів» першого прибутку від реалізації інвестиційного проекту.

Порядок визначення прибутку, отриманого від реалізації інвестиційних проектів, встановлюється Державною податковою адміністрацією України.

8. Суб'єкти СЕЗ «Яворів», які реалізують на території СЕЗ «Яворів» інвестиційні проекти, затверджені Яворівською районною державною адміністрацією, звільняються від сплати збору

на обов'язкове соціальне страхування на випадок безробіття.

9. Суб'єкти СЕЗ «Яворів», які реалізують на території СЕЗ «Яворів» інвестиційні проекти, затверджені Яворівською районною державною адміністрацією, звільняються від сплати збору до Державного інноваційного фонду.

10. Суб'єкти СЕЗ «Яворів» (власники земельних ділянок та землекористувачі на території СЕЗ «Яворів») повністю звільняються від сплати земельного податку в перші три роки реалізації на території СЕЗ «Яворів» інвестиційних проектів, затверджених Яворівською районною державною адміністрацією, а в наступні роки сплачують земельний податок за ставкою в розмірі 50 відсотків діючої ставки оподаткування. Суб'єкти СЕЗ «Яворів» (власники земельних ділянок та землекористувачі на території СЕЗ «Яворів»), які реалізують інвестиційні проекти на територіях земель, порушених від діяльності Яворівського державного гірничо-хімічного підприємства «Сірка», звільняються від сплати земельного податку.

11. Суб'єкти СЕЗ «Яворів», які продовжують свою діяльність на території СЕЗ «Яворів» без створення юридичної особи (філії, відділення, відокремлені підрозділи тощо), складають відокремлений баланс фінансово-господарської діяльності у порядку, встановленому Державною податковою адміністрацією України.

Стаття 10. Порядок ліквідації СЕЗ «Яворів»
СЕЗ «Яворів» вважається ліквідованою

на момент закінчення строку, на який її було створено.

СЕЗ «Яворів» може бути ліквідована законом до закінчення строку, на який її було створено, відповідно до Закону України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон».

Стаття 11. Гарантії забезпечення інтересів суб'єктів СЕЗ «Яворів» у разі її ліквідації

Держава гарантує збереження у повному обсязі всіх майнових і немайнових прав суб'єктів СЕЗ «Яворів» у разі її ліквідації.

Спори між органами її управління, суб'єктами зони «Яворів» та ліквідаційною комісією, що можуть виникнути у зв'язку з ліквідацією СЕЗ «Яворів», підлягають розгляду в судах України, а спори за участю іноземних суб'єктів господарської діяльності — у судах за погодженням сторін, у тому числі за кордоном.

Стаття 12. Прикінцеві положення
1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України: у місячний строк подати пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність із цим Законом; привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити в межах своїх повноважень видання нормативно-правових актів, передбачених цим Законом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
15 січня 1999 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Верховна Рада України постановляє:
1. Внести зміни до таких законів України:

1. Частину першу статті 12 Закону України «Про плату за землю» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 45, ст.238; 1997 р., № 47, ст.294) доповнити пунктом 7 такого змісту:

«7) на період функціонування спеціальної економічної зони «Яворів» суб'єкти цієї зони (власники землі, землекористувачі на території спеціальної економічної зони «Яворів»), які реалізують на території спеціальної економічної зони «Яворів» інвестиційні проекти, затверджені Яворівською районною державною адміністрацією. У перші три роки реалізації таких інвестиційних проектів зазначені суб'єкти зони звільняються від сплати земельного податку повністю, а в наступні роки сплачують земельний податок за ставкою в розмірі 50 відсотків діючої ставки. Суб'єкти зони, які реалізують інвестиційні проекти на територіях земель, порушених від діяльності

Яворівського державного гірничо-хімічного підприємства «Сірка», звільняються від сплати земельного податку».

2. Пункт 11.12 статті 11 Закону України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 21, ст.156, № 47, ст.294, № 51, ст.305) доповнити абзацом такого змісту:

«Установити, що на період функціонування спеціальної економічної зони «Яворів» оподаткування операцій з ввезення (пересилання) на територію спеціальної економічної зони «Яворів» та вивезення (пересилання) з території спеціальної економічної зони «Яворів» товарів та інших предметів здійснюється з урахуванням особливостей, встановлених Законом України «Про спеціальну економічну зону «Яворів»».

3. Статтю 21 Закону України «Про Єдиний митний тариф» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 19, ст.259) доповнити частиною такого змісту:

«На період функціонування спеці-

альної економічної зони «Яворів» справляння ввізного та вивізного мита здійснюється з урахуванням особливостей, встановлених Законом України «Про спеціальну економічну зону «Яворів»».

4. Статтю 5 Декрету Кабінету Міністрів України «Про акцизний збір» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 10, ст.82, № 26, ст.281, № 50, ст.470; 1996 р., № 41, ст.194) доповнити частиною такого змісту:

«На період функціонування спеціальної економічної зони «Яворів» справляння акцизного збору здійснюється з урахуванням особливостей, встановлених Законом України «Про спеціальну економічну зону «Яворів»».

5. Пункт 22.5 статті 22 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 4, ст.28; 1997 р., № 27, ст.181; 1998 р., № 10, ст.35, № 18, ст.94) доповнити абзацом такого змісту:

«Установити, що на період функціонування спеціальної економічної зони

ЗАКОН УКРАЇНИ

Верховна Рада України постановляє:

1. Статті 11—15 Закону України «Про Єдиний митний тариф» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 19, ст.259; 1993 р., № 12, ст.107, № 24, ст.270; 1996 р., № 41, ст.192; 1997 р., № 20, ст.144) викласти у такій редакції:

3. Метою захисту економічних інтересів України, українських виробників та у випадках, передбачених законами України, у разі ввезення на митну територію України і вивезення за межі цієї території товарів незалежно від інших видів мита можуть застосовуватися особливі види мита:

спеціальне мито;
антидемпінгове мито;
компенсаційне мито.

Стаття 12. Спеціальне мито
Спеціальне мито застосовується: як засіб захисту українських виробників;

як засіб захисту національного товаровиробника у разі, коли товари ввозяться

Про внесення змін до Закону України «Про Єдиний митний тариф»

ся на митну територію України у обсягах та (або) за таких умов, що заподіють значну шкоду або створюють загрозу заподіяння значної шкоди національному товаровиробнику;

як запобіжний засіб щодо учасників зовнішньоекономічної діяльності, які порушують національні інтереси у сфері зовнішньоекономічної діяльності;

як заходи у відповідь на дискримінаційні та (або) недружні дії інших держав, митних союзів та економічних угруповань, які обмежують здійснення законних прав та інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та (або) ущемляють інтереси України.

Стаття 13. Антидемпінгове мито застосовується: відповідно до Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом демпінгу, яке заподіє шкоду національному товаровиробнику; у разі вивезення за межі митної тери-

торії України товарів за ціною, істотно нижчою за ціни інших експортерів подібних або безпосередньо конкуруючих товарів на момент цього вивезення, якщо таке вивезення заподіє шкоду.

Стаття 14. Компенсаційне мито застосовується: відповідно до Закону України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом субсидованого імпорту, яке заподіє шкоду національному товаровиробнику;

у разі вивезення за межі митної території України товарів: для виробництва, переробки, продажу, транспортування, експорту або споживання яких безпосередньо або опосередковано надавалися субсидії, якщо таке вивезення заподіє шкоду.

Стаття 15. Процедура застосування особливих видів мита
Особливі види мита справляються на підставі рішень про застосування анти-

демпінгових, компенсаційних або спеціальних заходів, прийнятих відповідно до законів України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту», «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту», «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну».

У разі, якщо імпорт товару є об'єктом антидемпінгових, компенсаційних або спеціальних заходів, preferential не встановлюється або зупиняється чи припиняється органом, який їх установив».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
22 грудня 1998 року.

Поправка

У Законі України від 25 грудня 1998 року № 371-ХУ «Про внесення змін до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», опублікованого в газеті «Голос України» від 26 січня 1999 року № 13, було допущено технічну помилку. З метою її виправлення в тексті Закону цифри «22.22» слід читати «22.24», а цифри «22.24» слід читати «22.25».

ЗАКОН
УКРАЇНИ

про застосування спеціальних

Цим Законом з метою запровадження механізмів захисту інтересів національного товаровиробника регулюються засади і порядок порушення та проведення спеціальних розслідувань фактів зростання імпорту в Україні з інших країн, митних союзів або економічних угруповань, що заподіє значну шкоду або загрожує заподіянням значної шкоди національному товаровиробнику, за результатами яких можуть застосовуватися спеціальні заходи.

Розділ I
Загальні положення

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) безпосередньо конкуруючий товар — товар, який безпосередньо конкурує з товаром, що є об'єктом спеціального розслідування;

2) експорт — суб'єкт господарсько-правових відносин, який вивозить з країни експорт товару (товарів);

3) загроза заподіяння значної шкоди — неминуча загроза заподіяння значної шкоди національному товаровиробнику;

4) сторона заінтересована — будь-яка особа, яка повідомляла Міністерство зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України (далі — Міністерство) про свою заінтересованість в участі в антидемпінговому розслідуванні відповідно до частини другої статті 9 цього Закону та яка бере активну участь у спеціальному розслідуванні шляхом подання в письмовій формі доказів або іншої інформації, достатньої для цілей цього розслідування. Заінтересованими сторонами можуть бути:

а) іноземний виробник, експортер або імпортер товару, що є об'єктом розслідування, або об'єднання (асоціація), більшість членів якого становить іноземні виробники, експортери або імпортери товару, що є об'єктом спеціального розслідування;

б) компетентні органи країни експорту товару, що є об'єктом розслідування;

в) національний товаровиробник, виробник або оптовий продавець подібного товару в Україні; об'єднання (асоціація), більшість членів якого виробляє або продає оптом подібний товар в Україні;

г) професійна спілка, що об'єднує працівників підприємств, які виробляють або продають оптом подібний товар в Україні;

д) органи виконавчої влади в Україні в межах їх компетенції;

е) значна школа — погіршення виробничого, торговельного або фінансового становища національного товаровиробника, що призводить до значного загального спаду в національному виробництві певного товару;

ж) імпорт — ввезення на митну територію країни імпорту товару (товарів), призначеного для споживання в цій країні імпорту;

з) імпортер — суб'єкт господарсько-правових відносин, який декларує належність на митну територію України товару (товарів);

8) компетентні органи — органи державної влади країни експорту або країни походження (митного союзу або економічного угруповання), які забезпечують у межах своїх повноважень проведення її зовнішньої та (або) зовнішньоекономічної політики;

9) країна експорту — країна походження товару, що імпортується в Україну. Країною експорту вважається також країна-посередник (митний союз або економічне угруповання), за винятком випадків, коли зазначений товар переміщується транзитом через країну, в ній не виробляється або в цій країні немає порівнянної ціни для цього товару;

10) країна походження — краї-

на (митний союз або економічне угруповання), в якій товар було повністю вироблено або піддано достатній переробці цієї обробки;

11) національний товаровиробник — сукупність виробників подібного чи безпосередньо конкуруючого товару або тих із них, сукупне виробництво яких становить основну частину всього обсягу виробництва в Україні цього товару;

12) період розслідування — період, що безпосередньо передле порушенню спеціального розслідування;

13) товар подібний — ідентичний товар, тобто схожий за всіма характеристиками на товар, що є об'єктом розслідування, або, у разі відсутності цього товару, інший товар, що не є схожим за всіма характеристиками, але має показові ознаки, що є дуже подібними до характерних ознак товару, що є об'єктом розслідування;

14) продаж — передача майна однією особою у власність або користування та (або) у володіння та (або) у розпорядження іншій особі, зокрема, передача згідно з угодами купівлі-продажу, оренди майна, іншими цивільно-правовими угодами, а також у разі зміни одного зобов'язання іншим або зміни умов виконання зобов'язань;

15) спеціальне розслідування — розслідування фактів зростання імпорту товару, що заподіє значну шкоду або загрожує заподіянням значної шкоди національному товаровиробнику подібного або безпосередньо конкуруючого товару;

16) товар — будь-яка продукція, призначена для продажу.

Стаття 2. Сфера застосування цього Закону

1. Цей Закон застосовується до імпорту в Україну будь-якого товару походження з інших країн, митних союзів або економічних угруповань.

2. Цей Закон не виключає застосування разом із спеціальними заходами інших заходів:

а) передаваних актами законодавства, міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

б) у рамках Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (далі — ГАТТ) і Світової організації торгівлі (далі — СОТ).

Стаття 3. Мова провадження в розслідуваннях

1. Проведення в розслідуваннях відповідало до цього Закону здійснюється державною мовою України.

2. Відомості, письмові докази та інша інформація, подані Міністерству, Державній митній службі України (далі — Служба) або Міжвідомчій комісії з міжнародної торгівлі (далі — Комісія) відповідно до цього Закону, вносяться до справи розслідування за умови викладення їх державною мовою України.

Стаття 4. Строки

1. Строки, в межах яких вчиняються дії від відповідно до цього Закону, встановлюються цим Законом, а встановлюються Комісією чи Міністерством. Право на вчинення дій втрачається після закінчення зазначених строків. Документи, подані після закінчення цих строків, зазначаються без розгляду. Комісія чи Міністерство можуть прийняти рішення про продовження або повновлення строків за наявності достатніх для цього підстав.

2. Строки, встановлені цим Законом або визначені Міністерством чи Комісією, обчислюються роками, місяцями і днями.

Строк може визначатися також посланням на пошту, яка повинна неминуче настати.

3. Строк, обчислюваний роками, закінчується у відповідні місяць і число останнього року цього строку.

Строк, обчислюваний місяцями, закінчується відповідного числа останнього місяця цього строку. Якщо кінець строку, обчислюваного місяцями, припадає на місяць, який не має відповідного числа, цей строк закінчується в останній день цього місяця.

Якщо строк визначається днями, його обчислюють з дня, наступного після того дня, з якого починається цей строк.

Строк, визначений посланням на пошту, який повинна неминуче настати, обчислюється з наступного дня після настання відповідної пошти.

Якщо кінець строку припадає на неробочий день, останнім днем цього строку вважається перший після нього робочий день.

Останній день строку закінчується в момент закінчення робочого дня в Міністерстві, Службі чи Комісії.

Строк не вважається пропущеним, якщо до його закінчення документи подано відповідно Міністерству, Службі чи Комісії та зареєстровано в установленному порядку.

Розділ II
ІНФОРМУВАННЯ ПРО ФАКТИ
ЗРОСТАННЯ ІМПОРТУ В УКРАЇНІ,
ЩО ЗАПОДІЄ ЗНАЧНУ ШКОДУ
АБО ЗАГРОЖУЄ ЗАПОДІЯННЯМ ЗНАЧНОЇ
ШКОДИ НАЦІОНАЛЬНОМУ
ТОВАРОВИРОБНИКУ, ТА ПРОВЕДЕННЯ
СПЕЦІАЛЬНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ

Стаття 5. Інформування про факти зростання імпорту в Україну, що заподіє значну шкоду або загрожує заподіянням значної шкоди національному товаровиробнику

1. У разі, якщо тенденція зростання обсягів імпорту в Україну може викликати необхідність застосування передбачених цим Законом заходів, Служба, відповідний орган виконавчої влади в Україні інформують про це Міністерство. Міністерство може за власною ініціативою зібрати таку інформацію.

2. Інформація, яка направляється Міністерству відповідно до частини першої цієї статті, повинна містити обґрунтовані докази наявності факторів, перелічених у пунктах 1 і 2 частини другої статті 13 цього Закону.

3. Міністерство подає інформацію, одержану відповідно до частин першої цієї статті, та (або) копії заяви, зазначеної в статті 6 цього Закону, Кабінету Міністрів України та членом Комісії у п'ятиденний строк від дати одержання інформації та (або) заяви.

Стаття 6. Заява

Національний товаровиробник може подати до Міністерства заяву, що містить клопотання про застосування щодо імпорту в Україну заходів, передбачених цим Законом. Така заява повинна містити обґрунтовані докази наявності факторів, перелічених у пунктах 1 і 2 частини другої статті 13 цього Закону.

Стаття 7. Повноваження Комісії щодо захисту національного товаровиробника від зростаючого імпорту

1. Порядок створення та роботи Комісії визначається Законом України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту».

Перше засідання Комісії проводиться не пізніше ніж на десятий день від дати одержання Міністерством інформації, зазначеної в статті 5 цього Закону, та (або) копії заяви, зазначеної в статті 6.

Наступні засідання Комісії, у тому числі під час проведення спеціального розслідування та протягом строку застосування спеціальних заходів, проводиться в міру необхідності у встановлений строк, установлений цим Законом.

2. На засіданнях Комісії розглядаються питання про:

наявність факту імпорту в Україну, зростання обсягів такого імпорту, методи, які дають змогу встановити цей факт, товар, що є об'єктом розгляду, а також методи визначення можливого заподіяння значної шкоди, її розміри, наявність загрози заподіяння значної шкоди національному або безпосередньо конкуруючому товару, наявність причинно-наслідкового зв'язку між імпортом та заподіянням значної шкоди чи загрозою заподіяння значної шкоди національному товаровиробнику подібного або безпосередньо конкуруючого товару;

строки та умови імпорту в Україну, тенденції зростання його обсягів і різноманітні аспекти економічної та торговельної ситуації щодо такого імпорту;

застосування передбачених цим Законом заходів у зв'язку з виявленими обставинами;

інше на виконання цього Закону.

У разі потреби рішення Комісії із зазначених у цій частині питань може прийматися в робочому порядку шляхом візування членами Комісії проекту відповідного рішення, якщо інше не передбачено цим Законом. У цьому разі голова Комісії або його заступник інформують членів Комісії та пропонують їм викласти у письмовій формі свою точку зору у визначений ним строк, протягом якого вона може бути врахована. Цей строк, як правило, не може бути меншим ніж п'ять і більшим ніж десять днів.

Розділ III
ПОРУШЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ
СПЕЦІАЛЬНОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Стаття 8. Загальні положення щодо проведення спеціального розслідування

1. Спеціальне розслідування проводиться з метою визначення на основі факторів, зазначених у статті 13 цього Закону, чи заподіє значну шкоду або загрожує заподіянням значної шкоди національному товаровиробнику імпорту в Україну.

2. Період розслідування становить, як правило, від шести місяців до року. В окремих випадках період розслідування може перевищувати один рік.

Відомості, які не стосуються періоду розслідування, як правило, не враховуються.

Строки періоду розслідування визначаються Міністерством.

3. Строк проведення спеціального розслідування не повинен перевищувати 270 днів від дати його порушення. За надзвичайних обставин цей строк може бути продовжено Комісією до 330 днів.

У цьому разі Міністерство публікує про це відповідне повідомлення в друкованому органі Кабінету Міністрів України (далі — газета).

Стаття 9. Спеціальне розслідування

1. Комісія розглядає: заяву та (або) інформацію, які подаються Міністерством відповідно до частини третьої статті 5 цього Закону;

докази, наведені в заяві, або об'єктивну інформацію, доступну для розгляду в Комісії, щодо зростання імпорту в Україну товару та заподіяння значної шкоди або наявності загрози заподіяння значної шкоди національному товаровиробнику внаслідок такого імпорту.

Якщо за результатами такого розгляду Комісія дійшла висновку про достатність доказів зростання імпорту в Україну, внаслідок чого може мати місце заподіяння або виникнення загрози заподіяння значної шкоди національному товаровиробнику, Комісія приймає рішення про порушення спеціального розслідування і доручає Міністерству провести так розсліду-

вання та опублікувати інформацію про порушення спеціального розслідування в газеті. Це рішення приймається Комісією простою більшістю голосів.

Якщо Комісія встановлює, що докази є недостатніми для порушення спеціального розслідування, вона приймає рішення про недоцільність порушення такого розслідування і доручає Міністерству поінформувати Службу, відповідний орган виконавчої влади в Україні або національного товаровиробника про свої висновки. Це рішення приймається Комісією двома третинами (кваліфікованою більшістю) голосів.

Рішення про порушення або недоцільність порушення спеціального розслідування приймається Комісією протягом 30 днів від дати одержання Міністерством інформації або заяви, зазначених у статтях 5 і 6 цього Закону.

2. Міністерство розпочинає розслідування та у строк до п'яти днів від дати прийняття Комісією рішення, зазначеного в частині першій цієї статті, публікує в газеті відповідне повідомлення, яке повинно містити:

1) інформацію про порушення спеціального розслідування;

2) інформацію про товар, імпорту якого в Україну є об'єктом спеціального розслідування;

3) перелік заінтересованих країн походження та (або) експорту;

4) короткий виклад (далі — резюме) відомостей, які є підставою для порушення спеціального розслідування;

5) інформацію про те, що копія рішення для спеціального розслідування інформація може передаватися до Міністерства;

6) строки, протягом яких заінтересовані сторони можуть:

а) подати свої письмово викладені коментарі та іншу необхідну інформацію, включаючи докази на свою користь;

б) вимагати проведення слухань у Міністерстві відповідно до частини четвертої цієї статті;

7) адресу Міністерства, куди повинна направлятися вся кореспонденція.

3. Міністерство має право вимагати від Служби та інших органів виконавчої влади в Україні, заінтересованих сторін надання інформації, необхідної для проведення спеціального розслідування. Така вимога є обов'язковою для органів виконавчої влади та заінтересованих сторін і підлягає виконанню ними у строк, встановлений Міністерством.

3. Метод визначення достатності доказів, що містяться в інформації, яка подається до Міністерства протягом проведення спеціального розслідування Службою або іншим органом виконавчої влади в Україні, заінтересованими сторонами, Міністерство повинно проводити перевірки такої інформації.

4. Заінтересовані сторони мають право звертатися письмово у строки, зазначені у повідомленні про порушення спеціального розслідування, до Міністерства з вимогою щодо проведення у Міністерстві за їх участю слухань з питань спеціального розслідування.

1) у разі, якщо ними доведено, що спеціальне розслідування зачіпає їх інтереси, а його результати можуть вплинути на їх діяльність;

2) за умови, що є особливі причини для проведення зазначених слухань.

3. Заінтересовані сторони, що беруть участь у слуханнях з питань спеціального розслідування, можуть подавати Міністерству додаткову інформацію протягом проведення цих слухань. Інформація, надана заінтересованими сторонами в усній формі під час слухань, враховується Міністерством у процесі спеціального розслідування за умови, що вона буде подана у письмовій формі не пізніше ніж

Заходів щодо імпорту в Україну

на п'ятий день від дати закінчення слухань.

6. Заінтересовані сторони можуть за письмовим запитом ознайомитися з усією інформацією, поданою іншою заінтересованою стороною, за винятком службових документів Міністерства, Служби та Комісії, якщо ця інформація:

1) стосується захисту їх інтересів;

2) не є конфіденційною відповідно до статті 12 цього Закону;

3) використовується для цієї спеціального розслідування. Заінтересовані сторони можуть подати коментарі до цієї інформації, які враховуються Міністерством за умови, що вони є достатньо обґрунтованими та подані до Міністерства протягом встановлених строків.

Інформація та докази, що надаються Міністерству однією із заінтересованих сторін під час спеціального розслідування, направляються цією заінтересованою стороною всім іншим заінтересованим сторонам. У разі, якщо інформація та докази не направляються Міністерству або заінтересованим сторонам або якщо ця інформація та докази неможливо перевірити, така інформація та докази не враховуються Міністерством у процесі спеціального розслідування.

7. Якщо Міністерство встановило, що заінтересована сторона подає недостовірну або помилкову інформацію, Міністерство не враховує таку інформацію і може використати фактичні дані, які є в його розпорядженні.

Якщо інформація, яка запитуються Міністерством, не подається у строк, визначений цим Законом або встановлений Міністерством на виконання цього Закону, або якщо виникають значні труднощі у проведенні спеціального розслідування, Міністерство робить висновки на підставі фактичних даних, які є в його розпорядженні. Ці висновки Міністерство подає на розгляд Комісії.

8. Комісія за висновками Міністерства може прийняти рішення про припинення спеціального розслідування. Зазначене рішення приймається Комісією кваліфікованою більшістю голосів не пізніше ніж через 30 днів від дати подання Міністерством висновків, зазначених у частині шостій цієї статті та має ґрунтуватися на недостатності доказів стосовно необхідності проведення такого розслідування. Цим рішенням Комісія доручає Міністерству:

1) підготувати звіт про результати проведеного спеціального розслідування;

2) поінформувати Кабінет Міністрів України, Службу та заінтересовані сторони про припинення спеціального розслідування;

3) опублікувати в газеті відповідне повідомлення про зазначене рішення.

9. Під час проведення спеціального розслідування Комісія може бути прийнято рішення про застосування попередніх спеціальних заходів та (або) заходів нагляду відповідно до статті 11 та розділу IV цього Закону.

Стаття 10. Процедура прийняття рішення про застосування спеціальних заходів

1. Для завершення спеціального розслідування Міністерство подає Комісії звіт про його результати.

2. Під час розгляду на засіданні Комісії звіту про результати спеціального розслідування Комісія може прийняти рішення про застосування спеціальних заходів відповідно до розділу V цього Закону.

3. Комісія приймає рішення про застосування спеціальних заходів після вивчення всіх доказів стосовно зростання імпорту в Україну та встановлення:

факту (фактів) заповнення знач-

ної шкоди чи виникнення загрози заповнення значної шкоди;

наявності причинно-наслідкового зв'язку між імпортом товару та заповненням значної шкоди або виникненням загрози заповнення значної шкоди національному товаровиробнику подібного або безпосереднього конкурентного товару. При цьому може бути іншим, крім імпорту, фактор (фактори) заповнення значної шкоди або виникнення загрози заповнення значної шкоди.

Відповідності застосування спеціальних заходів національним інтересам.

Стаття 11. Застосування попередніх спеціальних заходів

1. Не раніше ніж через 45 днів від дати порушення спеціального розслідування Комісія може простую більшістю голосів прийняти рішення про застосування попередніх спеціальних заходів за наявності таких умов:

1) Комісія прийняла рішення про порушення відповідного розслідування згідно зі статтями 8 і 9 цього Закону;

2) у зв'язку з цим у газеті було опубліковано повідомлення про порушення спеціального розслідування;

3) заінтересованим сторонам була надана можливість подати Міністерству коментарі та іншу необхідну інформацію;

4) Міністерством попередньо встановлено, що зовнішні застосуванням попередніх спеціальних заходів заповнює чи може заповнити значну шкоду національному товаровиробнику;

5) Міністерством попередньо встановлено, що фактичні дані, які є в його розпорядженні, містять достатньо доказів того, що значне зростання обсягу імпорту в Україну заповнює значну шкоду або загрожує заповненням значної шкоди;

6) Міністерством зроблено висновки про необхідність застосування Комісією попередніх спеціальних заходів.

Міністерство публікує відповідне повідомлення в газеті про це рішення.

2. Строк застосування попередніх спеціальних заходів не може перевищувати 200 днів та не може перевищувати строку проведення спеціального розслідування.

3. Попередні спеціальні заходи відповідно до цього Закону застосовуються шляхом запровадження справляння спеціального мита.

У відповідному рішенні Комісії про застосування попередніх спеціальних заходів визначається ставка спеціального мита, що сплачується імпортером товару в Україну. Зазначене мито сплачується незалежно від інших податків і зборів (обов'язкових платежів), у тому числі мита, митних зборів тощо, які, як правило, справляються при імпорті в Україну.

Сплата спеціального мита здійснюється у готівковому або безготівковій формі, або шляхом внесення суми мита на депозит або оформлення відповідного боргового зобов'язання, якщо інше не встановлено законодавством України. Кошти на депозит можуть вноситися за місцем знаходження митних органів, які здійснюють митне оформлення товару, що є об'єктом відповідного спеціального розслідування. Порядок внесення цих коштів на депозит встановлюється Службою.

Наприкінці строку застосування попередніх спеціальних заходів Міністерство подає Комісії звіт про результати їх застосування.

4. Попередні спеціальні заходи щодо імпорту в Україну скасовуються у випадку:

1) прийняття відповідно до частини п'ятої цієї статті рішення про те, що наслідок імпорту в Україну товару, що є об'єктом спеціального розслідування, не за-

подіяно значну шкоду або немає загрози заповнення значної шкоди національному товаровиробнику;

2) або прийняття рішення про застосування спеціальних заходів відповідно до розділу V цього Закону.

Застосування попередніх спеціальних заходів припиняється від дати набрання чинності відповідними рішеннями Комісії, зазначеними у цій частині.

5. У разі, якщо Комісія дійшла висновку, що значну шкоду не заповняло або немає загрози заповнення значної шкоди національному товаровиробнику, Комісія на своєму засіданні приймає рішення про:

1) скасування попередніх спеціальних заходів.

Такі рішення повинні передавати заповнення справляння спеціального мита;

2) продовження Міністерством спеціального розслідування.

Ці рішення приймаються на засіданні Комісії кваліфікованою більшістю голосів.

Міністерство публікує відповідне повідомлення в газеті про ці рішення.

6. Рішення Комісії, зазначені у частині п'ятій цієї статті, можуть передавати повноваження імпортеру сплачувати сум спеціального мита.

Імпортер подає до Служби заяву про повернення сплачених сум спеціального мита протягом 30 днів від дати прийняття рішення Комісії відповідно до частини п'ятої цієї статті. У цій заяві зазначаються митні органи, які здійснювали митне оформлення товару, що обкладається спеціальним митом. До заяви додаються документи, які підтверджують внесення в Україну цього товару та його митне оформлення протягом строку дії попередніх спеціальних заходів від дати, коли за рішенням Комісії відповідно до частини третьої цієї статті належним чином сплачувалася сума спеціального мита.

Заяву про повернення сплачених сум спеціального мита є належно обґрунтованою за умови, що в ній міститься точна інформація про сплачені суми спеціального мита і вона супроводжується всіма митними документами про розрахунки та сплату цих сум. Якщо ця заява не містить зазначеної інформації, вона повертається Службою заявнику після її розгляду з мотивованим поясненням.

Служба терміново направляє Міністерству фінансів України оригінал зазначеної заяви разом з доданими до неї документами, а їх копії — Комісії та Міністерству. Повернення зазначених сум спеціального мита здійснюється Міністерством фінансів України протягом 90 днів від дати прийняття Комісією відповідного рішення. Якщо заінтересований імпортер не завершив у строки, визначені у цій частині, оформлення документів про повернення сплачених сум спеціального мита, ці суми не підлягають поверненню.

Стаття 12. Конфіденційний режим

1. Інформація, що має конфіденційний характер (у зв'язку з тим, що її розкриття створює значні переваги конкуренту або негативні наслідки для особи, яка передала інформацію, або для особи, яка її одержала, тощо), а також інформація, яка надавалася заінтересованим сторонам у процесі спеціального розслідування, вважається Міністерством конфіденційною, якщо сторони навели достатні для цього докази.

2. Заінтересовані сторони, які передають Міністерству або Комісії конфіденційну інформацію, повинні супроводжувати її неконфіденційним резюме.

3. Міністерство, Комісія або їх посадовим особам забороняється розголошувати конфіденційну інформацію. Інформація, якщо обмінюються Міністерство та Комісія, а також інформація про засідання Комісії чи службові документи Міністерства або Комісії з питань, що стосуються певного спеціального розслідування, не розголошуються, за винятком випадків, передбачених цим Законом.

4. Інформація, що одержується відповідно до цього Закону, повинна використовуватися тільки в цілях цього Закону.

5. Ця стаття не перешкоджає розкриттю Міністерством або Комісією загальної інформації або розголошенню доказів, на підставі яких прийнято рішення.

6. Особи, винні в розголошенні конфіденційної інформації, одержаної відповідно до цього Закону, несуть відповідальність згідно із законодавством.

7. Право на доступ до конфіденційної інформації, яка відповідно до цього Закону надається заінтересованою стороною або Міністерством у процесі спеціального розслідування, мають громадяни України — юристи, адвокати, які діють від імені заінтересованої сторони.

Міністерство веде облік фізичних осіб, які мають доступ до конфіденційної інформації, та відмовляє у доступі до конфіденційної інформації у разі встановлення, що особа розголошала дані, які є конфіденційними відповідно до цього Закону.

Стаття 13. Визначення наявності заповнення значної шкоди або загрози заповнення значної шкоди

1. У процесі спеціального розслідування Міністерство проводить дослідження:

1) тенденції зростання обсягу імпорту в Україну товару (товарів) та (або) умов його здійснення;

2) факту (фактів) заповнення значної шкоди та (або) виникнення загрози заповнення значної шкоди національному товаровиробнику, що є наслідком цього імпорту;

3) наявності причинно-наслідкового зв'язку між зростанням обсягу імпорту товару та (або) умовами його здійснення та заповнення значної шкоди та (або) виникненням загрози заповнення значної шкоди.

2. Під час дослідження вивчаються такі фактори:

1) обсяг імпорту в Україну товару (товарів), якщо цей обсяг імпорту значною мірою зростає у період розслідування у відносинах із абсолютними величинами стосовно обсягів виробництва чи споживання в Україні подібних або безпосередньо конкуруючих товарів;

2) ціна імпорту в Україну цього товару (товарів), якщо у період спеціального розслідування мало місце значне зниження його цін стосовно ціни подібного товару в Україні;

3) наслідок, який є результатом дії факторів, зазначених у пунктах 1 та (або) 2 цієї частини, для національного товаровиробника. Цей наслідок визначається тенденцією зміни деяких економічних факторів, зокрема: виробництва національним товаровиробником товарів, які є об'єктом розслідування; використання виробничих потужностей; запасів цих товарів; їх продаж; частки ринку України національного товаровиробника; ціни цих товарів (тобто зниження цін або перешкоди на підвищення цін, що, як правило, склалася); розмірів прибутків національного товаровиробника; його прибутку з інвестиційного капіталу; стану ліквідності та зайнятості на підприємствах національного товаровиробника тощо;

4) інше, що стосується розслідування.

3. Якщо стверджується, що має місце загроза заповнення значної шкоди, Міністерство, як правило, вивчає ймовірність заповнення шкоди як наслідок конкретної ситуації. При цьому також враховуються такі фактори:

1) ступінь зростання обсягів експорту в Україну товару, що є об'єктом спеціального розслідування;

2) експортний потенціал країни походження або країни експорту, який уже склався або ймовірно склеться в майбутньому, а також можливість того, що зазначений потенціал використовуватиметься для експорту в Україну цього товару.

3) тенденції впливу імпорту на національного товаровиробника.

Розділ IV Заходи нагляду щодо імпорту в Україні

Стаття 14. Процедура застосування заходів нагляду щодо імпорту в Україну

1. Якщо у процесі спеціального розслідування Міністерством встановлюється загроза заповнення значної шкоди, Комісія під час проведення цього розслідування за поданням Міністерства приймає рішення про застосування заходів нагляду, передбачених статтею 15 цього Закону. Це рішення приймається Комісією простою більшістю голосів.

2. Служба, відповідний орган виконавчої влади або національний товаровиробник надають Міністерству інформацію про тенденції зростання обсягу імпорту в Україну товару (товарів) походженням з цієї країни, митного союзу або економічного утворення, який загрожує національному товаровиробнику заповненням значної шкоди. На підставі цих відомостей Міністерство готує інформацію про наявність зазначеної загрози та подає цю інформацію Комісії.

3. На вимогу члена Комісії або за ініціативою Міністерства у проміжок часу, який дає змогу дотримувати строків, встановлених цим Законом, але не пізніше десятого робочого дня від дня одержання Міністерством інформації, зазначеної у частині другій цієї статті, та до дати застосування заходів нагляду Комісія повинна провести засідання для розгляду зазначеної інформації та прийняти рішення за результатами такого розгляду.

4. За результатами розгляду, проведеного відповідно до частини третьої цієї статті, Комісія з урахуванням національних інтересів простою більшістю голосів приймає рішення про запровадження режиму нагляду або режиму регіонального нагляду.

5. Якщо Комісією встановлено недовільність запровадження на всій території України режиму нагляду за імпортом, вона може прийняти рішення про запровадження режиму регіонального нагляду за імпортом в Україну в одному або кількох регіонах України.

6. Про рішення Комісії, прийняте відповідно до цієї статті, Міністерство за дорученням Комісії інформує Кабінет Міністрів України та Службу або відповідний орган виконавчої влади, а також публікує відповідне повідомлення у газеті.

7. Строк дії заходів нагляду є обмеженим і повинен закінчуватися не пізніше ніж через рік після запровадження відповідного режиму, якщо інший строк не передбачено в рішенні Комісії.

8. У разі запровадження режиму нагляду або регіонального нагляду Служба до десятого числа кожного місяця подає Комісії та Міністерству відповідну інформацію про загальну вартість товару, що розраховується відповідно до

(Закінчення на 10-й стор.).

Станіслав ГУРЕНКО: «Судове рішення може перевести Україну на рейки військового комунізму»

Попри розмови про відсутність іноземних інвестицій в Україні, що дмухат на всіх рівнях виконавчої влади, проблема залучення іноземних грошей є наріжним каменем дискусії про здійснення реформи. Тим часом в історії України вже був прецедент вирішення цього питання. 13 березня 1992 року Верховна Рада ухвалила Закон «Про іноземні інвестиції», який стимулював залучення інвестицій в економіку держави. Цей закон створював іноземним інвесторам прийнятні умови роботи і гарантував їм несплату на 10 років. Однак уже через рік його дію було зупинено, а 1996-го він був скасований, хоча для раніше залучених інвестицій декларатори зберігалися. І коли податковий і чиновницький прес став зовсім нестерпним, зарубіжні інвестори нагадали державі про ці гарантії і запросили органи виконавчої влади їх виконати, спочатку добровільно, а потім через суд. Починаючи з 1994 року суди приймали рішення на користь інвесторів, але ці рішення часто ігнорували, а суди критикували за «недержавний підхід». З'ясувалося, що, на думку виконавчої влади, найліпше — заманити інвестора обіцянками, отримати інвестицію, а його вигнати згодом. Прибутком для держави від такої операції — найбільший.

— Станіслав Іванович, як ви, як голова профільного комітету, оцінюєте ситуацію, що склалася навколо розгляду в Конституційному суді Закону «Про іноземні інвестиції»? Адже йдеться про правомочність скасування державних гарантій для спільних підприємств, що були закладені в законі від 13 березня 1992 року.

— За всієї недолугості закону від 13 березня, про що закликають фахівці, у ньому було чітко визначено державні гарантії, тобто було вписано, що в разі змін у податковому законодавстві держава гарантує на десять років збереження відповідних умов для тих спільних підприємств, які були створені до внесення таких змін.

Для мене як голови комітету і громадянина не існує Кучми-Прем'єра або Кучми-Президента персонально. Є Прем'єр — глава уряду і Президент — глава держави. І якщо держава спочатку дає будь-які гарантії, а потім їх скасовує, то така політика є дуже сумнівною кроком з огляду на авторитет держави. Для мене такі спроби абсолютно неприйнятні і незрозумілі. Тим паче, що з боку керівництва виконавчої влади постійно чути скарги, що інвестори до нас не хочуть йти, бо їх не влаштовує «клімат».

Отож, якщо порівняти ці дві позиції — бажання залучати інвестиції і намір скасовувати власні рішення, — то вони аж ніяк не сприяють поліпшенню інвестиційного клімату. А відтак є лише прикладом непослідовності в прийнятті будь-яких рішень.

— Однак, коли виходить з того, що закон не має зворотної сили, то як можна вести мову про перегляд умов, що були створені до ухвалення нових рішень?

— Ми тут маємо відомий «український феномен», коли закон на кожному кроці підміняється та коригується залежно від зміни інтересів тих чи тих сил. Виходить: структури, які подали позови до суду, не влаштовують виконавчу владу? Але реальність така, що сьогодні в Україні і ціла низка комерційних структур, котрі і без цього закону мають такі пільги, про які іншим годі й мріяти. Для того, щоб стабілізувати ситуацію в розвалений українській економіці, за оцінками наших вчених, треба приблизно двісті мільярдів доларів. Протягом найближчих десяти років. Ми здатні самотійно вкласти такі гроші? Ні. Тоді ми мусимо будь-яким чином, в межах Конституції, об'єктивно сприяти залученню іноземних інвестицій на вигідних для

держави засадах. Йдеться і про вільні економічні зони, і про спільні підприємства, але тут потрібно чітко визначити: кому і як надавати пільгові умови для інвестицій.

— Власне, автори звернення до КС твердять, що їм опонують державні структури. Є навіть лист, підписаний від імені СБУ, Генпрокуратури, Податкової адміністрації, Митної служби України, в якому подання згаданого закону названо таким, що сприяють обкраданню держави.

— Не хочу коментувати того, чого не читав. Тому давай-те говорити про саму ідею. Коли йдеться про боротьбу з корупцією та оргазмономією, я двома руками «за». Але якщо руками КС хтось намагається коригувати економічне законодавство, то я ставлюся з великим сумнівом до таких спроб.

— Якщо КС ухвалить рішення на користь позивачів, то який ваш прогноз?

— Я не хотів би думати, що КС засудить сам пільговий лист як неконституційний. Але якщо це станеться, то ми опинимося на рейках військового комунізму в умовах дикого капіталізму. Це буде прямий шлях до повної руху.

Взяв інтерв'ю
Григорій ДАЛЕКОГЛЯД.

«Новий листок» — на дослідженнях

Виник проект вирощування на українських полях особливих сортів картоплі, стійких проти колардського жука з пропозицій американської компанії «Монсанто», котра є одним із світових лідерів впровадження біотехнологічних розробок. Поняття «дурманяча допомога» у цьому випадку зовсім недоречне, оскільки йдеться не про односторонню допомогу країні, що переживає економічні та екологічні нещастя, а загалом про вдосконалення картопляного насадництва, зокрема — на базі досконалих місцевих селекцій.

Планують довгострокове співробітництво науковців і практиків, а також можливість для України згодом стати головним експортером насіннєвої картоплі генетично модифікованих сортів, до яких (розробники дуже сподіваються на це) виявлять невдовзі належний інтерес уся Європа.

А поки що «Новий листок» — така загальна назва незвичайної для нас картоплі — без будь-яких обмежень дозволено вирощувати і споживати у Сполучених Штатах, Канаді. Його якості як харчового продукту вже оцінили в Японії та Мексиці. Цього року відбудеться презентація «Нового листка» у Німеччині й Румунії, триває — в Росії, Польщі, Туреччині і в нас.

Особливості сорту в тому, що він містить ген ґрунтової бактерії *Bacillus thuringiensis*, яка виробляє активний біологічний інсектицид. Саме він є високо ефективним у боротьбі з колардським жукком і близькими до нього видами комах. На інші організми, у тому числі ссавців і людини, біологічний інсектицид, легко розкладається у процесі травлення. Це дозволяє і багаторічними дослідженнями м розробників, а також експертними перевірками контролюючих і дозвільних структур різних країн.

В Україні така робота почалася 1997 року. Три сорти генетично модифікованої картоплі вивчали фахівці науково-дослідних установ Держкомісії та Комісії з виробництва та охорони сортів рослин. У результаті було видано свідоцтва про реєстрацію розсінного біологічного інсектициду і дозволено використовувати картоплю, що містить такий біологічний продукт харчування. І все-таки досі не зрозуміло, чи докопаються наведені наші рибальники, горляки насіння «Нового листка», яке обіцяє врожай у 3–5 разів вищий за звичайний і дозволяє обійтися без пестицидів? У чому тут проблема?

— У зіткненні двох взаємовиключних інтересів, — вважає доктор біологічних наук (Інститут захисту рослин УААН) Станіслав Грібел. За його підрахунками виходить, що лише одноразова обробка всіх наявних в Україні посівів картоплі від комах-шкідників коштує 500 млн. грн. Ціни на відповідні препарати невпинно зростають. Тому всі, хто пов'язаний з їх виробництвом і реалізацією, стійкою стануть проти запровадження у нас сортів, стійких проти колардського жука, вірусних захворювань.

А науковців, навпаки, дуже зацікавила новинка. На дослідних ділянках Інституту картоплярства, Інституту захисту рослин було одержано врожай до 50 тонн з гектара, до того ж додержано обіцянки шкідливого забезпечення рослин від жука. Бульби — великі, хорошої товарної якості. І смакові якості чудові. Станіслав Грібел переконаний, що застосування саме цієї картоплі, поряд з традиційною, розширить перспективи нашого картоплярства. Звичайно, коли не буде перешкоди на шляху поширення нових сортів. Та люди повинні мати змогу самим визначитися, що для них краще, вигідніше.

І хоча доведено, що екологічного чи біологічного підступу в цьому проєкті нема, про шкідливість безпечності українських вчених ще мають висловитися відповідальні й на повний голос. Тим більше, що для генетиків, приміром, робота з трансгенними рослинами зовсім не дивна. Завдячуючи відкриттю генетичної інженерії Інституту фізіології рослин НАНУ доктор біологічних наук Борис Івченко підтверджує: в активі його колег — успіхи в одержанні трансгенних сорів, картоплі, цукрової буряка, гречки і навіть винограду. Розроблено методи генетичної трансформації соняшника. На черзі — бавовник. І було б великим бажання одразу вводити відповідний ген, який надаватиме сорту особливі стійкості якості.

Але така генетична конструкція — з розряду надто дорогих, високих технологій. Нашим ученим, які опинилися нині майже без фінансування, цього не здійснити. Тому перспектива співробітництва в рамках якоїсь спеціальної програми з зарубіжними колегами обіцяє чимало корисного. Приміром, єдиний сорт української селекції, менш схильний до фітофторозу, — «Лугівський». Компанія «Монсанто» вже запропонувала Інституту картоплярства, авторів цього сорту, розпочати спільну програму з його модифікування для привнесення гена стійкості проти колардського жука. В результаті може бути одержано чудовий сорт, який не треба буде обробляти ані проти фітофторозу, ані проти жука.

Але саме такі властивості рослин і викликають найбільше запитань у противників відповідних програм. І головне — чи не шкідливе все це для людини?

Розповідаючи про токсико-гігієнічну експертизу щодо трансгенної картоплі, доктор медичних наук (Інститут медицини праці АМНУ) Віктор Киренко зазначає, що за гігієнічними, споживчими і смаковими якостями досліджувані сорти «Нового листка» шукком ідентичні звичайній картоплі. Виробляють в ній дозу білка не шкідливі для людини, оскільки його концентрація значно менша за допустиму.

Виявлює також, що й за традиційної технології вирощування «Новий листок» не вибирає в себе надміру пестицидів і гербіцидів. Що ж до ґрунтової бактерії, з якої було вичленено ген, який продукує білок, згубний для колардського жука, то перші препарати на основі цього мікроорганізму виготовлялися у нас ще... 1959 року.

Узагальнивши власний і зарубіжний досвід, можемо з певністю казати про те, що ці мікроорганізми не патогенні для людини, не спричиняють інфекційних процесів, не здатні справляти канцерогенну дію, — стверджує доктор медичних наук, завідувачка лабораторії гігієни і токсикології біотехнологічного центру Таріса Омелянчук. — Дослідження проводили на різних видах теплокровних організмів і було доведено, що лише ви-

сока концентрація, котра в природі не трапляється, а у виробництві не створюється, здатна викликати слабку алергічну реакцію. Тому, щоб знати всі підходи щодо картоплі нового виду, бажано всебічно її вивчити, — ось її висновки. До цього схильні й фахівці Інституту харчування. Завідувач відділу гігієни харчування, токсикології та екології кандидат медичних наук Гнат Матасар говорив про потребу клінічних та експериментальних досліджень: «Ми в жодному разі не проти цього продукту. Та поки набирається насінний матеріал, який попращають імунологи, генетики. Наш інститут готовий взяти на себе функції проведення і координації низки медичних досліджень».

Загалом, трансгенну картоплю перевирають так, як звичайну продукцію, які з'являються на нашому внутрішньому ринку. Це правильно, бо законодавчо забезпеченість в Україні поки що ніяк не оформлено. Проєкт документа, який має регламентувати біотехнологічні процеси, після першого читання — на обговоренні в комітетів Верховної Ради.

Не відомо, чи відбудеться найближчим часом повна реєстрація «Нового листка», після якої дачники одразу матимуть можливість придбати насіння, а у традиційних зонах вирощування картоплі почнуться його потокові виробництва. Зрештою, показав не це, а те, що сам проєкт з першого етапу його здійснення достатньо прозорий, доступний для широкого обговорення. Такого в Україні ще не було.

Людмила МЕНЖУЛІНА.

ДЕРЖАВА І ПРАВО ІНСТИТУТ, що розробляє закони

Законотворча ініціатива

Уже стало традицією на початку нового року підбивати підсумки минулого. Що зроблено? Які здобутки? І акції на ці запитання одразу є впевнена відповідь, висококоп один: час, зусилля і кошти витрачено не марно. А це ще раз підкреслює доцільність та право на існування тієї чи іншої програми, організації тощо.

Про здобутки, досягнуті торік Інститутом законодавства Верховної Ради України, у розмові зі мною поділився директор Інституту законодавства Верховної Ради України, член-кореспондент НАН України, доктор юридичних наук, професор Віталій ОПРИШКО.

— Інститут законодавства Верховної Ради України створено у жовтні 1994 року, за цей час набуто певного досвіду, чимало зроблено. Але, мабуть, передує Інститут став відомий широкому загалу завдяки організації видання офіційного збірника «Закони України»?

— Так, звичайно, це наш великий здобуток, і в 1998-му було продовжено видання його. Вишли з друку два томи — 13-й і 14-й. А щойно почався світ 15-й том.

Особливі уваги заслуговує 14-й том під назвою «Міжнародні договори України». Це унікальне, перше в Україні видання, що містить тексти договорів універсального рівня, до яких приналежать Україна за час своєї незалежності. Слід зазначити, що збірник здобув популярність в Україні і визнаний юридичною громадськістю — йому присуджено першу премію в номінації «Збірники законодавчих актів» на конкурс на краще юридичне видання.

проведеному в жовтні 1998 року Спільною юридичної України.

Коли вже говорити про видання діяльності інституту, то треба зазначити, що насамперед метою її є систематизація законодавчих актів Верховної Ради України. Як дорадчий орган з питань офіційних видань законодавчих актів парламенту України та іншої юридичної літератури в інституті функціонує редакційно-видавничий відділ.

Минулого року науково-видавничу діяльність здійснювала за усталеним прототипом часу існування інституту напрямком.

Вийшло з друку друге, доповнене й розширене видання «Коментар до Конституції України». Видано також 4-й випуск збірника наукових праць «Законодавство України та міжнародне право» і матеріали міжнародної науково-практичної конференції на тему «Проблеми гармонізації законодавства України з міжнародним правом», які відіграють

ключові результати науково-дослідної роботи інституту, що здійснювалися в процесі підготовки міжнародної науково-практичної конференції за вказаного тематикою.

Для залучення науковців до участі в законотворчому процесі інститут видає довідники «Вчені-юристи України» (друге видання, доповнене і розширене) відповідно до оновленого інформаційного банку даних.

Тепер завершується робота з підготовки до видання коментарю до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

— Видавничу діяльність — це лише один із багатьох напрямів роботи інституту. Якщо можна — докладніше про інші.

— Основними завданнями інституту є науково-методичне забезпечення законодавчого процесу, координація діяльності наукових установ та участь у здійсненні фундаментальних і прикладних досліджень у сфері законодавчої діяльності та державного будівництва, розробка науково обґрунтованих концепцій і програм розвитку законодавства України, надання комітетам Верховної Ради, народним депутатам України науково-методичної та консультативно-правової допомоги й, як уже зазначалося, здійснення видавничої діяльності.

Основні зусилля інституту торік було спрямовано на наукове забезпечення законодавчої, установчої і контрольної діяльності Верховної Ради України та її органів відповідно до Конституції України, підвищення ролі і значення парламенту в системі органів державної влади. Здійснювалися фундаментальні дослідження проблем і механізмів законодавчого забезпечення формування в Україні основ правової, соціальної держави і громадського суспільства, розвитку його демократичних інститутів і процесів.

Важливі в цьому плані були розробки проєктів Концепції парламентської реформи в Україні, Державної програми розвитку законодавства України до 2002 року, участь у підготовці низки законопроєктів з регулювання найважливіших сфер суспільного життя.

Найважливіші питання вдосконалення законодавчого процесу, розвитку та гармонізації національного законодавства з міжнародним правом обговорювалися на науково-практичних конференціях та семінарах, проведених інститутом та за його участю.

Водночас інститут виконав значний обсяг науково-експертних робіт.

Наукові відділи інституту здійснили поглиблений аналіз стану галузевого законодавства України, а також практики внесення змін і доповнень до нього протягом 1990—1997 років, що дало змогу виявити прогалини і застарілі норми, з'ясувати тенденції правового впливу на суспільні відносини, місце і роль кожного елементу в загальній системі механізму правового регулювання, визначити зв'язки між цими елементами та їх взаємодією, окреслити основні напрями розвитку національного законодавства України.

Проведені дослідження та одержані результати поклали в основу розробки проєкту Державної програми розвитку законодавства України до 2002 року, який можна вважати одним з найістотніших результатів роботи інституту.

— Мета будь-якої програми — поставити цілі й завдання, визначити шляхи й методи їх здійснення на певний історичний період. Та хіба можна визначити певні рамки для прийняття того чи іншого закону? Хіба це не зумовлено самим часом?

— Державна програма має орієнтовний характер, що передбачає можливість її поточного коригування, поряд з чим вона є цілеспрямованою стратегією законотворчості, що покликана забезпечити верховенство права і закону. Проєкт цієї державної програми спрямований на створення, по суті, нової системи законодавства на реформованій базі економічних, соціальних і політико-правових відносин. Вона передбачає прийняття цілої низки нових законів, окреслює основні параметри національної системи законодавства, напрями її становлення і подальшого розвитку. Визначає пріоритети у сфері законотворення відповідно до Конституції України.

Документ містить критичний аналіз сучасного законодавства України, методологічні засади формування громадського суспільства і становлення незалежної, демократичної, соціальної і правової держави.

Положення нової Конституції України визначили потребу зміни в організації й функціонуванні державної влади та місцевого самоврядування, їх правовому забезпеченні та відповідних перетворень у правовій державі взагалі. Відповідно до цього інститут протягом року здійснював наукову роботу з удосконалення і реалізації проєкту Загальної концепції державно-правової реформи в Україні, основна мета якої — створення дієвої системи державного забезпечення та захисту конституційних прав і свобод людини, гідних умов її життя.

Загальна концепція державно-правової реформи в Україні спрямована на здійснення комплексних перетворень державно-правових інститутів одночасно в чотирьох основних напрямках: парламентської реформи, адміністративної реформи (реформи виконавчої влади), судово-правової реформи та реформи місцевого самоврядування (муніципальної реформи).

Серед заходів інституту, спрямованих на здійснення державно-правової реформи, — підготовка проєкту постанови Верховної Ради України «Про створення Вищої координаційної ради з питань державно-правової реформи в Україні», пропозицій щодо її складу та проєкт положення про неї. Всі ці документи надіслані для розгляду керівництву Верховної Ради України.

У процесі роботи над проєктами Державної програми розвитку законодавства України до 2002 року та Загальної концепції державно-правової реформи наукові відділи інституту провели фундаментальні та прикладні дослідження за конкретними галузями права.

— Як я розумію, ваш інститут грає чи не першу скрипку в розроблянні й доопрацюванні законопроєктів?

— Можливо, не першу. Відповідно до Положення про Інститут законодавства Верховної Ради України одним із основних його завдань є участь у розробці законопроєктів, міжнародних договорів та інших угод. Діяльність інституту в цій сфері ведеться за трьома визначеними напрямами: розробка й доопрацювання законопроєк-

тів, що були підготовлені фахівцями інституту самостійно; участь науковців інституту у складі робочих груп конвенту Верховної Ради України, Кабінету міністрів України; розробка пропозицій до законопроєктів та щодо внесення змін і доповнень до чинного законодавства.

Слід визначити, що в інституті створено спеціальну комітерну базу даних про законопроєкти, в розробці яких брали участь його науковці, та про стан їх розгляду і проходження у Верховній Раді України. Таких законопроєктів за чотири роки діяльності інституту налічується більш як 40.

— Віталію Федоричу, в розмові ви не раз згадували про дослідження, аналіз, наукову експертизу. Цей процес безперечно пов'язаний із здійсненням експертизи нормативно-правових актів?

— Проведення експертизи проєктів законів та інших нормативно-правових актів є важливим напрямом діяльності інституту. Так, у 1998 році він здійснив науково-правову оцінку законопроєктів, поданих до Верховної Ради суб'єктами законодавчої ініціативи, щодо їх відповідності вимогам Конституції та іншим законам України. Цю роботу вели за участю фахівців парламентських комітетів, народних депутатів України та з ініціативи інституту.

Усього за минулий рік підготовлено науково обґрунтовані висновки щодо 43 законопроєктів кодексів: Адміністративно-процесуального, Господарського, Житлового, Кримінального, Цивільного, Цивільного процесуального, також таких актуальних проєктів законів, як «Про визначення чергових виборів Президента України», «Про зброю», «Про гуманітарну допомогу, що надходить до України», «Про міжнародну технічну допомогу», «Про столицю України — місто Київ».

Поряд з цим інститут здійснює аналіз окремих чинних нормативно-правових актів, щодо їх законності, відповідності Конституції України. Зокрема, на запит Комітету з питань правової реформи підготовлено висновок щодо відповідності змісту Конституції Автономної Республіки Крим Основному Закону України, на запит Комітету з питань свободи слова та інформації — висновок щодо Закону «Про державні засоби масової інформації (преси) в Україні».

Проводилися науково-експертна оцінка інших нормативно-правових актів, їх проєктів і проєктів документів, що розглядають проблеми правового характеру. Так, з ініціативи керівництва Верховної Ради інститут проаналізував зміст окремих указів Президента України, які стосуються розв'язання фінансово-економічних питань, щодо відповідності їм Конституції України.

Фахівці інституту готували також матеріали науково-експертного характеру на запити Конституційного суду України, Верховного суду України, Міністерства юстиції України, інших державних органів щодо проєктів постанов, угод, постанов пленуму Верховного суду України, тлумачення норм чинного законодавства тощо.

— Дякую за змістовну розмову.

Розмову вела
Марина КОВАЛЬЧУК

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про систему оподаткування»

Верховна Рада України постановляє:

1. У Законі України «Про систему оподаткування» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 16, ст.119, № 22, ст.159): частину третю статті 1 викласти в такій редакції:

«Ставки, механізм справляння податків і зборів (обов'язкових платежів), за винятком особливих видів мита, і пільги щодо оподаткування не можуть встановлюватися або змінюватися іншими законами України, крім законів про оподаткування. Особливі види мита справляються на підставі рішень про застосування антидмпінгових, компенсаційних і спеціальних заходів, прийнятих відповідно до законів України»;

частину першу статті 7 доповнити словами «за винятком випадків, пов'язаних із застосуванням антидмпінгових, компенсаційних і спеціальних заходів відповідно до законів України».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧА.

м. Київ,
22 грудня 1998 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 9 Закону України «Про фіксований сільськогосподарський податок»

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести до статті 9 Закону України «Про фіксований сільськогосподарський податок» від 17 грудня 1998 року такі зміни:

абзац другий частини першої доповнити реченням такого змісту:

«При цьому платники фіксованого сільськогосподарського податку, визначені статтею 2 цього Закону, не звільнюються від сплати коштів на обов'язкове державне пенсійне страхування та на обов'язкове соціальне страхування і здійснюють відрахування в розмірах і порядку, передбачених статтями 5 і 6 цього Закону»;

абзац третій частини першої виключити.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧА.

м. Київ, 2 лютого 1999 року.
№ 414-XIV.

Підготовлено висновки із 43 законопроєктів

«Донецька справа»: світло й тіні арбітражного правосуддя

Відправлення правосуддя Конституцією України покладено виключно на суди. Рішення та вирок судів проголошуються іменем України. Ніхто інший замінити суди не може. І слава Богу! Але що робити в тому разі, якщо ви з рішенням суду категорично не згодні, а всі ваші звернення безрезультатні?

Отоді залишається четверта влада — преса. Преса не має силових структур, вона не виносить загальнообов'язкових рішень. У неї єдиний привілей: право апелювати до вишого суду — громадської думки.

Мелочи на — гласність. У Конституції її проголошено найважливішим принципом судової системи. А як з цим справи у нас? Проілюструємо на прикладі арбітражних судів.

Арбітражні суди — частина судової системи, що виконує винятково важливу функцію з розгляду господарських спорів.

Порядок їх розгляду врегульовано Арбітражним процесуальним кодексом (АПК). Стаття 129 Конституції України і стаття 72 АПК передбачають, що засідання в суді відкриті. Але наявна система перепусток, процедура їх отримання в більшості арбітражних судів по суті виключає можливість потрапити на їхні засідання. Часто гласність, відкритість процесу на стадії перевірки в порядку нагляду немає навіть для сторін.

Між тим, відкритість процесу за всіх часів була однією з найважливіших гарантій справедливості суду. Гласність змушує суддів співвідносити рішення із законом та совістю. А коли їх приймають негласно, в тиші кабінетів, коли втрачається публічний характер відправлення правосуддя, то стираються не тільки зовнішні атрибути (наприклад, суддя не вкладає мантию), а й сенс правосуддя. Суддя перетворюється на чиновника.

Втім, перейдемо до «Донецької справи», як її назвала дівчина із секретаріату Вищого арбітражного суду. 1996 року Єнакіївський металургійний завод (ЄМЗ) звернувся до підприємств АМПУ з письмовим проханням допомогти з поставками сировини й укласти договір на 75000 тонн залізничних відходів. Натомість ЄМЗ зобов'язувався поставити відповідну кількість металу.

Мачухи на руках писемне прохання ЄМЗ, АМПУ уклад договір з Полтавським гірничобогатувальним комбінатом (ГБК) на 5 млн. гривень про поставку для ЄМЗ окатишів. Згодом було укладено й договір (№ 678 МУ) з Єнакіївським металургійним заводом на цю поставку. Окатиші поставили завод, а він в свою чергу вріз зобов'язання щодо поставок металу не виконав.

Пред'являю йому претензію ЄМЗ визнав. Позивачем було передано Донецькому обласному арбітражному суду численні акти взаємозв'язку, де ЄМЗ підтверджував і факт заборгованості, і факт поставок окатишів у рахунок договору. В офіційному відгуку до суду ЄМЗ чітко визнає: «... ми АМПУ м. Києва і БАТ ЄМЗ було укладено договір на взаємні поставки. 6 березня 1996 р. позивач (тобто АМПУ) свої договірні зобов'язання виконав і поставив 60644 тонн окатишів. Нині відповідач (тобто БАТ ЄМЗ) частково виконав свої зобов'язання. Заборгованість БАТ ЄМЗ становить 8820,45 тонн металопродукції. Претензію позивача щодо заборгованості розглянуто, визнано. Позивачеві дано відповідь 8 жовтня 1996 р.».

Звісно, за такої гармонії між сторонами, коли позивач просить, а відповідач визнає ці вимоги, позов було задоволено.

Минув рік. І раптом голова арбітражного суду Донецької області Володимир Джуржук скасував рішення суду і направив справу на новий розгляд. Скасував за власної ініціати. Сторонам не було надано змоги представити свої заперечення або пояснення. До речі, якби таку заяву про перегляд рі-

шення подав відповідач, то йому довелося б сплатити до держбюджету 125 тис. гривень державного мита. Казна залишилася б мита.

Потім Володимир Джуржук дає нове пригрозиле спрямування справі. Взагалі-то стаття 94 АПК передбачає, що «в необхідних випадках для давання пояснень можуть запрошуватися сторони». Це чудовий поворот — «у необхідних випадках». Бо його необхідність визначає суддя. Суддя такої необхідності не побачив. Утім, чи тільки він? Скаргу на постанову суду розглядали і у Вищому арбітражному суді. Заступник голови Вищого арбітражного суду України Сергій Демченко також, мабуть, не бачив у цьому необхідності. Ось вам недосконалість законів у частині гласності!

Конституційний принцип гласності в цьому випадку не зміг реалізувати навіть сторона, яка подала до суду скаргу.

Здавалося б, скасування рішення само по собі не обійшло неприємності. Алге відповідальності позов визнав, у справі були численні акти та інші документи, що підтверджували заборгованість.

Проте під час нового розгляду позову судді угледіли порушення досудового (доарбітражного) порядку врегулювання спору. В результаті позов залишили без розгляду.

Так, було чому дивуватися представникам АМПУ. І не тільки їм, а й першому заступнику голови Вищого арбітражного суду Миколі Гречківському. Дивно виходить. Алге якщо судового порядку не було дотримано, то це мав помітити, передусім, голова обласного арбітражного суду Джуржук. Не помітивши «недотримання» досудового порядку врегулювання спору й у Вищому арбітражному суді, де розглядали скаргу на постанову суду Джуржука.

То чи було взагалі порушення? Питання не пусте. За першого розгляду позову судді, повторюю, такого порушення не побачив. У судовому засіданні досліджувалися і претензії, і відповіді на неї, і відгук ЄМЗ, де чорним по білому вказано, що претензію відповідачем визнано. У зв'язку з чим досліджено в судовому засіданні й акти взаємозв'язку, тобто було дотримано вимоги статті 7 АПК.

Але скасування рішення у справі № 114/1-1 та зазначення позову без розгляду — це лише перший акт судової драми. Далі настав другий — справа № 2/9а. Діючої особи, тобто сторони, ті самі. Терпер уже ЄМЗ, забувши про свої відгуки та акти зв'язку, пише, що ніяких окатишів у рахунок договору 678 МУ він не отримував. Тому договір просить визнати недейсним, бо АМПУ не мало наміру його виконати. Практично того самого дня, коли справу № 114/1-1 було залишено без розгляду, арбітражний суд Донецької області визнає недійсним договір 678 МУ, оскільки, мовляв, АМПУ не поставило окатишів, а отже, не збирався створити юридичні наслідки.

Прийняти таке рішення за наявності «живої» справи № 114/1-1 було б важко. Алге там були документарні свідчення відповідача і про визнання заборгованості, і про отримання окатишів, і навіть про часткове виконання ним боргу. А тепер щі справи ніче й нема, ділячи за принципом: на нема, то й суд нема.

За всіх часів неправду в суді карають. Хіба допустимо, щоб у суді відповідаль за документами в руках спочатку стверджував, що поставка була і договір був, і заборгованість визнаємо, а потім, і знову-таки з документами — шілково протилежне?

І нехай не складається враження про намірну довірливість суддів. Вони ж бо за своїм покликанням нічим не повинні вірити просто так — їхній обов'язок все перевірити. Під час розгляду справи № 2/9а, принаймні, один із суддів (Михайло Забарючий) засумнівався і чесно про це написав у своїй особистій думці. Як то кажуть, написав і тим урятував свою душу. Шодо суддів Калантай і Старовойтової, то вони «на всі сто» погодилися з ЄМЗ.

Жодні докази позивача і посилання на акти взаємозв'язку не допомогли.

Справу № 2/9а перевірив у Вищому арбітражному суді вже знайомий нам С. Демченко і також порушень не виявив. І знову дивно. Чому справу в порядку нагляду розглядає не голова наглядової колегії, а суддя, котрий очолює колегію з розгляду справ?

Зайве навіть казати, що представники АМПУ і цього разу не допустили для давання пояснень у засіданні, бо й цього разу судді Демченко і Семчук проігнорували клопотання про участь у процесі. Зазначимо, в постанові судді жодним словом не обмовилися про особливу думку свого колеги судді Забарючого.

Тепер нескладний юридичний аналіз показує, що повторне звернення з позовом до суду безперспективне. Жодні відгуки та акти зв'язку вже значення не мають. Бо, згідно з рішенням суду, де-юре вважається, що ніякої поставок окатишів не було. І все-таки, АМПУ, ще раз написавши претензію, звернувшись тепер уже до арбітражного суду Полтавської області із залученням як відповідача і Полтавського гірничобогатувального комбінату.

І знову, наче порухом чарівної палички, творяться чудеса. Судді арбітражного суду Полтавської області вже двічі повертали позовні матеріали, як указано, в зв'язку з неналежним їх оформленням. Розглядаємо ці визначення детальніше. Суддя Вілківський пише: «повертаються документи за заявою у зв'язку з тим, що вами у позовній заяві не підготовлено й не обґрунтовано розрахунку суми, за яку сперечаються сторони».

Проаналізуємо це твердження з точки зору здорового глузду: якщо розрахунок не підготовлено, тобто його начебто немає, то звідки суддя взяв, що цей неіснуючий розрахунок не обґрунтовано? Якщо все-таки розрахунок є, то чи не рано виникати в його оцінку до прийняття справи до розгляду? Алге без участі сторін та оцінки інших матеріалів у сукупності стверджувати, що цей розрахунок не обґрунтовано, не можна. Інших претензій у судді не було.

Тепер подивимося, що пише інший суддя (Тимошенко) стосовно тих самих матеріалів. Отже, матеріали знову повертаються, бо в позовній заяві «відсутні розрахунок і обґрунтування суми, що її стягують з кожного відповідача», а «позначачи» про збереження мита до бюджету не засвідчено першим письмом». Якби в першому судді претензій до документа про оплату мита не було, то в другого вони з'явилися.

Правда в тому, що розрахунок позову в позовній заяві! А в платіжному дорученні є і перший, і другий підписи.

Звісно, представники АМПУ вважають, що прийняті рішення — це ляпас будь-якій правді. Вони кидають тін на добре ім'я нашого правосуддя. Держава втратила не тільки 125000 гривень неоплаченого мита, коли рішення скасувалося «з ініціати» голови суду, а й сотні тисяч гривень податків, які було б оплачено в разі належного виконання договору 678 МУ, визнаного недійсним, а тому наче й неіснуючим.

Чи треба казати, що саме за такими, як ніяк не типовими для нашого правосуддя справами про нас судять і в Раді Європи, і в інших міжнародних інститутах.

Судові помилки були, є й будуть. Алге судді теж люди. Важливо інше. Як часно й ефективно такі помилки виправляють.

Розбірається в усьому цьому міг би голова Вищого арбітражного суду Д. Притика. Дає нобогвернується вже не тільки представники АМПУ, а й група народних депутатів. Шодо зганного часу, то його, звісно, не повернеш. Суди над часом не владні...

Микола ПАВЛЕНКО.

Оголошення

Арбітражний суд Закарпатської області (294000, м. Ужгород, пл. Народна, 4) порушив справу № 6/312 про банкрутство торгово-виробничого об'єднання при АТ «Ерстед», смт В. Березний. Юридична адреса та реквізити: Закарпатська обл., смт В. Березний, вул. Заводська, 14; р/р 26005301200954 в АК Промінвестбанк України; В. Березнянське відділення, МФО 312163.

Претензії кредиторів та заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Черкаської обл. (258450, м. Канів, бул. Шевченка, 6) порушив справу № 08/34 від 21.01.99 р. про визнання банкрутом Товариства з обмеженою відповідальністю «Універсал» (258300, Черкаська обл., м. Канів, вул. Кошевого, 2; р/р 260023014 в Канівському відділенні Ощадбанку України № 3284, МФО 354585, код ОК-ПО 14200168).

Державна податкова інспекція у Галицькому районі м. Львова на виконання частини другої ст. 2 Указу Президента України від 04.03.1998 р. № 167 «Про заходи щодо підвищення відповідальності за розрахунки з бюджетом та державними цільовими фондами», а також п.17 Постанови КМУ від 22.06.1998 р. № 941 «Про затвердження порядку звернення стягнення на майно, що перебуває в податковій заставі, для погашення податкової заборгованості платника податків (крім фізичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності) та реалізації такого майна» інформує про продаж майна, що перебуває в податковій заставі.

Додаткову інформацію можна отримати за телефоном: (0322)97-31-29, 42-01-25 з 9.00 до 18.00 щоденно.

Найменування	Рік випуску	Вартість в грн.
Автобуси (нові)	1998	136000.
ЛАЗ 695		

Арбітражний суд Києва порушив справу про банкрутство:

ТОВ «Онко-ЛТД» (Київ, вул. Волкова, 12-а, кв. 98; р/р 50046708 в АГПБ «Аваль», код 23160309), справа № 7/72-6 від 20.01.99 р.;

СП ТОВ «Аріана Бізнес Центр» (АВБ)(Київ, вул. Милотенка, 46, кмн. 706; р/р 1467657 в АКБ «Україна», код 24366645), справа № 7/70 від 20.01.99 р.

ПТ «Новинка» (Київ, вул. Милотенка, 11, кв. 127; р/р 24684633 у Ватутинському ПБ Києва, код 21589971), справа № 7/71-6 від 20.01.99 р.;

виробничого кооперативу «Хімреактив» (Київ-94, пров. Карельський, 3; р/р 1461024 у Дніпровській філії «Промінвестбанку», код 21583358), справа № 12/41-6 від 02.02.99 р.;

ТОВ «Клов» (Київ-323, вул. Закарвського, 22; р/р 2600630138093 у Ватутинському відділенні ПБ Києва, код 21474541), справа № 15/78 від 09.02.99 р.

Претензії кредиторів та заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

У номер

✓ Миколаїв

На рейді морським...

Ні, не тиша настала, як співалось у відомій пісні, а навпаки — робочий гуркіт і брязкіт. То за десятки миль від своїх причалів, у районі чорноморської банки Трутаєва, Дніпро-Бузький морський порт, що обслуговує Миколаївський глиноземний завод, вилуплює своєрідну базу для перевантаження бокситів із суден південної тонажності на менші, типу «ріка — море». Після того, як осадка частково розвантажених балкерів стає прийнятною для руху підлімним каналом, вони теж працюють із сировиною до порту біля глиноземного. Рейдовий причал дає змогу істотно підвищити ефективність доставки бокситів — основної сировини для МГЗ.

✓ Одеса

«І стане мати разом з сином за суверенну Україну»

Такий девіз обрав для себе конференція регіональних організацій солдатських матерів України, що відбулася в Одесі. В її роботі взяли участь делегати десяти областей, а також представники Південного оперативного командування Збройних сил країни. Обговорено актуальні проблеми солдатської служби — від правових до побутових. Матері побували у військових частинах, де служать їхні сини. Внесено ряд пропозицій, які, на думку учасників конференції, сприятимуть кращому комплектуванню військ, впровадженню в армії контрактної системи, поліпшенню виховної роботи, попередженню правопорушень.

✓ Запоріжжя

Якщо шукати, то вихід знайдеш

Для вивантаження тепловиділяючих збірок, що вилучаються свій ресурс, та завантаження свіжого палива на планово-попереджувальний ремонт зупинено 6-й енерблоку Запорізької атомної станції.

Як повідомив генеральний директор ЗАЕС Данко Білей, на блок буде завантажено паливо з 2-го енерблоку Хмельницької АЕС і 4-го — Рівненської АЕС. Запорізька АЕС уперше за свою історію робить ремонт, не маючи для перевантаження енергоблоку палива необхідної номенклатури. Отже, пал час ремонту вони має надходити з коліс. Якщо досягати домовленості (для їх реалізації утворено міждержавну координаційну комісію) не спрацюють, ймовірно, що наступної зими із шести енергоблоків ЗАЕС зможеут працювати лише два: перший і шостий, на яких палива вистачить до весни 2000 року.

✓ Луганськ

На новій шахті страйкувати поки що нікому

Близько 2 тис. робочих місць плановано створити на введеній недавно в експлуатацію шахті «Білоярська нова» Державної холдингової компанії «Луганськвугілля», повідомляє «Інтерфакс-Україна».

На будівництво нової шахти витрачено 41 млн. грн., при цьому 70% робіт здійснено власним коштом і за технічної підтримки інших шахт ДХК «Луганськвугілля».

А тим часом гірничі шахти імені Баркаова компанії «Краснодонвугілля» цієї самої області домоглися виплати затриманої зарплати. З цієї метою більш як 30 гірників з 30-го січня проводили під землею акцію протесту, не виходячи на поверхню, а 18-го лютого 9 із них спробували перерізати собі вени.

✓ Фотофакт

У ВАТ «Вознесенська райагропромтехніка» об'єднання «Миколаївоблагротех», що спеціалізується на ремонті вузлів та агрегатів тракторів Т-150 та Т-150К, додалося турбот. Устаткування хевів і дільниць дозволяє виготовити будь-які деталі до сільськогосподарської техніки, тож дбають про те, щоб вчасно виконати замовлення селян до посівної.

На знімку: Борис Левченко із сином Олександром ремонтують двигун від трактора Т-150.

Фото Олександра КРЕМКА (ДІНАУ).

Трудовий колектив просить розібратися...

На Сумщині підприємство «Бізон» відоме багатом. У той час як всі великі заводи і фабрики Шостки зупинились або скоротили випуск продукції, це з перших днів роботи почало набирати високі оберт. Керівник «Бізона» особливу увагу приділяв соціальному захисту працюючих, надаючи спонсорську допомогу лікарням, школам, пенсіонерам. Тисяч минулого тижня дві тисячі гривень було переказано секції самбістів, на таку ж суму закупили ліків для кардіологічного центру, а районному відділу міліції надана допомога для придбання транспорту.

І раптом, як гім серед ясного неба, у репортажі з щорічного засідання колегії Державної податкової адміністрації з вуст Президента України Леоніда Кучми прозвучало: «Бізон» за 1998 рік недоплатив 740 мільйонів гривень податків, а за січень цього року — ще 80 мільйонів. Люди, які працюють у «Бізоні», були шокані цими цифрами і звернулися до керівництва за поясненнями. А потім сіли писати листа Президентів, копію якого надіслали в редакцію.

«Ми переконані: вам, Леоніде Даниловичу, помилково назвали цифри, які представляють підприємство винуватцем того, що казна держави порожня і з бюджету не виплачуються зарплати та пенсії. — Чому помилково? Да тому, що «Бізон» не має філій по всій Україні, як

друків харчування, які продаються у двох власних магазинах підприємства, воно ще імпортує дизельне паливо, бензин, машинне масло.

Торік «Бізон» загальною продавою товарів на 487 мільйонів гривень, з яких заплатила поставальникам 354 мільйонів гривень, у січні продано товарів на 49 мільйонів, а оплачено — на 45 мільйонів гривень. А частина товарів навіть ще не оплачена. Всі ці цифри є в податковій інспекції. Та й аж ніяк не могло підприємство забувати бюджету влітку більше, ніж сума, на яку реалізовано товар, і у сотні разів більше, ніж воно заробило за весь період свого існування.

Звідки ж виникла жахлива цифра у 800 мільйонів? У митній декларції, що оформлюється на ввіз товарів, є графа «умовних платежів», до якої записуються ставки митних податків на конкретний вид товару. Дали імпортер повинен збільшити на цю суму ціну товару, а отримані від покупу гроші віддати у бюджет. Тобто, щоб бюджет зміг одержати ці гроші, «Бізон» повинен був спочатку збільшити на 800 мільйонів ціну на товари, які продає, і зібрати

Чи можуть бути податки більші, ніж зароблені суми?

Від імені трудового колективу Іван КОСТРИКІН.

Р. С. Працівники цього підприємства можуть зрозуміти: вони через мене непорозуміння можуть втратити роботу або залишитись без зарплати на довгий час. А тут працюють 86 ліквідацій аварій на ЧАЕС, 36 із яких мають інвалідність різної категорії, 6 інвалідів праці, 3 робітники, які ростять дітей-інвалідів. Хто підкаже, куди їм звернутися про них, якщо «Бізон» гарячково «підкосять» штрафами і санкціями?

Сумська область.

Медицина

(Початок на 1-й стор.).

Хоча такі варто було б свою голову покласти. Не хвіба не дивусь, що ось уже стільки років після прем'єри заступ на той завод, аби розібратися у цій гуманній справі, а результату чомусь як не було, так і нема? І якщо вже найвпливовіші посадові особи держави не в змозі впоратися із звичайним заво-

Ін'єкція проти залежності

дом, то, певно, щось таки негаразд — чи то з особами, чи з державою.

У коридорах багатьох міністерств подейкують, що проблеми в кредитах. Понабавити їх чимало під гарантії уряду (з 1994 року — «нічуж уявля, а те далече»), а потакувати нічим. В інших відомствах нездоволення натякують на «проніски» конкурентів: мовляв, від 30–40 мільйонів доларів, на які щороку Україна закупляє інсулін, ніхто без бою не відмовляється.

Торік робочу поїздку на завод здійснює Президент України. Поблившись звичайно всім і всім у випадку невиконання пусконаладжувальних робіт, Л. Кучма призначив остаточний термін старту — 1 липня цього року. На самому заводі заповідають, що термінів дотриматися, бо не мають права порушувати наказ Президента. Така сумні-

ність заводчан зворушує: хоч хтось у цій державі самотосуджаний. Та лихо в тому, що від самих заводчан мало що залежить.

Тим часом українські медики, не дуже покладаючись на урізане бюджетне фінансування галузі, з радістю приймають гуманітарну допомогу багатьох фірм. Нещодавно таку допомогу надали американські компанії «Елі Лілл» та «Проект Хоун» — 125 тисяч флаконів препаратів людського інсуліну на суму близько одного мільйона доларів. На церемонії вручення відповідного сертифіката у Міністерстві охорони здоров'я пані Людмила Кучма, яка є почесним президентом Національного фонду «Україна—дітям», висловила надію, що у цьому році ми таки матимемо власний препарат.

Аліна РОМАНОВА.

З молочної кухні — на лікарняне ліжко

Проблема

Уже півмісяця дизентерія не дає спокою вільнянським одиом. Знову з підозрою на інфекцію госпіталізовано одного дорослого та двох дітей. Усього за першої хвилі масової інфекції до міської лікарні потрапили 51 мешканець Вільнянська, з них 24 — діти віком від 3 місяців до 11 років.

Спостудним елементом для всіх хворих стала, як розповіли головний лікар ЦРЛ Олег Івашенко та районний педіатр Ірина Грабівна, молочна кухня, де отримували дитяче харчування 33 вільнянські сім'ї. До сім'ї, шоправда, невідомо першопричина інфекції, що викликала дизентерію. Тому розглядають усі можливі варіанти.

Виявлено очевидні порушення санітації, технології приготування дитячого харчування, непрофесійного ставлення до своїх обов'язків, — повідомив начальник управління охорони здоров'я обласної держадміністрації Валерій Дмитряков.

— Слава Богу, — додав Валерій Олександрович, — що нам у перші дні спільними зусиллями вдалося локалізувати вогнище, погасити його і нормально організувати лікування хворих. Цього сприяло й те, що ми нічого не приховували.

— До слова, у Вільнянському районі розташовано 5 колоній-поселень закритого типу. У 55-й колонії не так давно відкрили туберкульозний диспансер, спочатку на 300 осіб, потім — на 500, а нині, — додає головний лікар ЦРЛ Олег Івашенко, — там вже

близько 800 осіб. Є хворі і в інших закладах. Лікарів хвилює це ще й тому, що в районі надзвичайно висока захворюваність на цю болячку серед дітей. Так, із 9400 маленьких громадян, що перебувають на обліку, від сухот вже лікуються більш як 500, а ще понад 600 тубінфіковані. Реальні вогнища дизентерії та дифтерії лікарі називають і Матвійський інтернат для дітей із неблагополучних сімей та Любомирський інтернат для престарілих.

Не можна закрити очей і на проблему поставання води до Вільнянська: навіть у ці дні вона надходить сюди вкрай рідко...

Володимир ДУПАК. Мал. Віктора ПОПОВА. Вільнянськ—Запоріжжя.

Почалося полювання на «Бізона»?

Правління ОАО «Севастопольский хладокOMBиHат»

сообщает, что 16 апреля 1999 г. в 14.00 по адресу: г. Севастополь, ул. Портовая, 4, состоится общее собрание акционеров с повесткой дня:

1. Отчет правления о финансово-хозяйственной деятельности.
  2. Отчет наблюдательного совета.
  3. Отчет ревизионной комиссии.
  4. Утверждение баланса, распределение прибыли, срока и порядка выплаты дивидендов за 1998 год.
- Начало регистрации участников собрания в 12 часов 16 апреля 1999 г. по месту проведения собрания. Для регистрации необходимо иметь: сертификат акций (выписку из реестра), удостоверение личности (паспорт или доверенность).

Предложения по повестке дня просим представить письменно не позднее 2 марта 1999 г. по адресу: г. Севастополь, ул. Индустриальная, 16.

Правление ОАО «Севастопольский хладокOMBиHат».

Український промислово-інвестиційний концерн

4x4

VAZ

НИЗКИЕ ЦЕНЫ

31512
31514
396206
390906

АВТОСАЛОН:
г. Киев, бул. Перова, 40
т. (044) 510-0494, 514-4298
514-3610, 512-5023, 564-8400
Фирменная СТО: 564-7566, 564-8476

ФИЛИАЛЫ: Львов: (0322) 42-9906
Днепропетровск: (056) 721-2171, 721-0474
Луганск: (0642) 55-6995 / Одесса: (0482) 65-1111
Харьков: (0572) 14-2994, 14-2968

Уважаемый акционер

ОАО «Симферопольская макаронная фабрика» уведомляет вас, что 15 апреля 1999 года в 11.00 состоится общее собрание акционеров по адресу: г. Симферополь, ул. Мраморная, 3/6, проезд автобуса № 4, остановка «ул. Мраморная».

Повестка дня:

1. Утверждение годового баланса и отчета правления о финансово-хозяйственной деятельности ОАО за 1998 г.
2. Основные направления экономического развития ОАО на 1999 г.
3. Отчет ревизионной комиссии о проделанной работе за 1998 г. Заключение ревизионной комиссии по годовому балансу и отчету правления.
4. Распределение прибыли за 1998 г. и плановое распределение прибыли на 1999 г.
5. О внесении изменений и дополнений во внутренние нормативные акты ОАО и утверждение новых и внутренних нормативных актов ОАО.
6. Утверждение регистра для ведения реестра владельцев именных ценных бумаг общества.

Регистрация акционеров будет проводиться 15 апреля 1999 года с 9.00 до 11.00 на IV этаже административного здания ОАО «Симферопольская макаронная фабрика».

Свои предложения по повестке дня вы можете направить не позднее 30 дней до начала собрания по адресу: 3303014, Автономная Республика Крым, г. Симферополь, ул. Мраморная, 3/6, ОАО «Симферопольская макаронная фабрика», правление.

Для участия в собрании при себе необходимо иметь:

- документ, удостоверяющий личность (для детей до 16 лет — свидетельство о рождении);
- доверенность на право участия в собрании (для представителей акционеров).

В случае, если вы не можете лично участвовать в собрании, просим вас направить доверенность, заверенную сроком на 3 года, на имя председателя Правления Цигиула Ростислава Тимофеевича, по приложенной форме, который будет представлять ваши интересы на общем собрании акционеров.

Доверенность заверяется правлением ОАО «Симферопольская макаронная фабрика».

Телефоны для справок: (0652) 22-90-05, 22-39-97.

С уважением Правление ОАО «Симферопольская макаронная фабрика».

До уваги акціонерів ВАТ «Тараща-автотранс»

6 квітня 1999 року о 14.00 відбудуться загальні збори акціонерів за адресою: Київська обл., м. Тараща, вул. Ватутина, 3.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати діяльності товариства в 1998 році.
  2. Звіт ревізійної комісії та затвердження її висновків.
  3. Затвердження звіту і балансу товариства за 1998 рік.
  4. Про дивіденди.
  5. Внесення змін до статуту згідно із законодавством.
  6. Внесення змін до структури управління товариством.
  7. Затвердження перспективного плану розвитку товариства на 1999 рік.
- Регістрація учасників зборів з 11.00.
- Для участі в зборах при собі мати документ, який посвідчує особу, представникам акціонерів — довірення на участь у зборах, заповнене нотаріально або правлінням товариства.

Гильзо-ПОРШНЕВЫЕ группы

D-240...277 грн., D-144/21...429 грн., КамАЗ...686 грн., СМД-60...546 грн., (СМД-18/20/22/31), ГАЗ-53...322 грн., ГАЗ-24/21...161 грн., ЗИЛ-130...486 грн. Колена, вкладыши, плун.пары, НШ насосы. Отск.скалка

Алюминий-чугун АК5М2, АК7, АК12, АК25

ЗАТ «ВТОРТЕХ»

☎ (044) 416-3250, 416-5221

КУПИМ ЛОМ АЛЮМИНИЯ

Правління ВАТ «Галант»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 15 квітня 1999 року о 14-й годині за адресою: м. Броди, вул. Золота, 15. Регістрація з 12-ї години.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства за 1998 рік та основні напрями роботи в 1999 році.
  2. Затвердження балансу за 1998 рік і прийняття рішення про розподіл прибутку.
  3. Звіт ревізійної комісії.
  4. Висновки спостережної ради.
  5. Різнє.
- Учасникам зборів при собі мати паспорт та довірення (для уповноважених осіб).
- Телефон для довідок: (03266) 4-32-11.
Факс (03266) 4-43-27.

15 квітня 1999 року відбудуться збори акціонерів АТ «Укрліфт» із порядком денним:

1. Звіт правління про результати господарської діяльності АТ «Укрліфт» та його дочірніх підприємств за 1998 рік.
  2. Звіт ревізійної комісії про результати перевірки фінансової діяльності АТ «Укрліфт» за 1998 рік.
  3. Звіт спостережної ради про свою роботу за 1998 рік.
  4. Затвердження балансу АТ «Укрліфт» за 1998 рік і порядку розподілення прибутку.
- Регістрація учасників зборів з 9.00 до 10.00.
- № 4/99-р за адресою: м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 52-б. Початок зборів о 10.00.
- Телефон для довідок: 224-59-01.

ГАЗ на базе шасси: ЗИЛ "Киевреммех" реализует:

- ✓ автовышки h= 12 - 28 м.;
- ✓ ассенизационные машины КО-503В;
- ✓ автоцистерны V= 4 м³;
- ✓ бензовозы БЦ-4,9; БЦ-7,8;
- ✓ мусоровозы КО-413; КО-431;
- ✓ пескорозбрасыватели КО-713;
- ✓ бульдозера ДТ-75, Т-170;
- ✓ экскаваторы ЮМЗ, МТЗ, ЭО-3323А.

Поставим по договору любую дорожно-строительную и коммунальную технику СНГ.

г. Киев, тел.: 044 / 450 3811
Ул. Уборевича, 21-А факс: 044 / 452 1846

Спільне підприємство з іноземними інвестиціями у формі закритого акціонерного товариства «Елаком-Україна» (ідентифікаційний код 24589670) повідомляє, що, згідно з рішенням акціонерів, статутний фонд товариства буде зменшено до гривневого еквівалента 4.235.294 (чотирьох мільйонів двохсот тридцяти п'яти тисяч двохсот дев'яноста чотирьох) доларів США. Письмові заперечення кредиторів товариства проти зменшення статутного фонду приймаються протягом одного місяця після публікації цього повідомлення за адресою: м. Київ, вул. Фігулярна, 1, 4-й поверх, факс: (044)2275524, з копією: ТОВ «САН-ЛАНС ХЕРЦФЕЛД ТА ХЕЙЛБРОНН», м. Київ, вул. Володимирська, 37, оф. 12, факс: (044)2298873.

Арbitражний суд Луганської області возбудив делo-о банкротствe:

- № 4/1046, арендного підприємства АТ № 65 (349302, Луганська обл., Красний Луч, ул. Литвинова, 1; р/с 642939 в АК ПИБ Красного Луча, МФО 304375, код 19078571).
  - № 9/1166, ЧФ «Звезда» (349333, Луганська обл., Петровское, ул. Гудилова, 20; р/с 468373 в АБ «АЖЮ» Красного Луча, МФО 304609, код 2175233).
  - № 12/1046, арендного підприємства № 35 (349339, Луганська обл., Вахрушево-1, ул. Россытная, 1; р/с 260033102283 в АК ПИБ Красного Луча, МФО 304375, код 19079292).
  - № 9/1476, МКП «Антей» (349300, Луганська обл., Красний Луч, ул. Интернациональная, 21; р/с 468331 в АБ «АЖЮ», МФО 304609, код 20164560).
- Претензии кредиторів и заявления санаторов принимаются в месячный срок по адресу: 348000, Луганск, пл. Героев ВОВ, 3а.

Київське медичне училище № 4

Оголошує набір студентів на 1999—2000 рр.

* **Стоматологична ортопедія** — (кваліфікація — зубний техник), приймаються особи з загальною середньою освітою, термін підготовки 2 роки.

* **Сестринська справа** — (кваліфікація — медична сестра), приймаються особи, які мають загальну середню та неповну загальну освіту.

Термін підготовки, відповідно, 2 і 3 роки.

Прийом документів до училища проводиться з 26 червня по 22 липня.

Вступні іспити розпочинаються 23 липня.

День відкритих дверей — 22.04.99 р., 20.05.99 р. — о 15.00.

Адреса: 253166, м. Київ, вул. Братиславська, 5.

Арbitражний суд Вінницької області (Вінниця, вул. Хмельницького шосе, 7) порушив справи про банкрутство:

- № 394/10-394, дочірнього підприємства «Госпін» ВАТ «Вінницький інструментальний завод» (Вінниця, вул. Ватутина, 25; р/с 260023012263 у Промінвестбанку);
  - № 395/10-395, науково-виробничого підприємства «Юліта» (Вінниця, вул. Квятека, 20 (факт. адреса: вул. Артеобовського, 12/89); р/с 260053011127 в УСБ);
  - № 545/5, відкритого акціонерного товариства «Сервісний центр «Автоперезвези» (Вінниця, вул. Фабрична, 110; р/с 26008002471001 в «Укрбанку»);
  - № 550/5-664, приватного підприємства «Демос» (Вінниця, вул. 600-річчя, 58/64; р/с 848450 у ЦБ);
- Письмові заяви майнові витрегами до боржника приймаються згідно з Законом України «Про банкрутство».

Арbitражний суд Херсонської області (325000, г. Херсон, ул. Горького, 18) возбудил дело № 5/9-Б о банкротстве многоотраслевого коллективного предприятия «Херсонрыба» (юридический адрес: г. Херсон, ул. Комарова, 6/29, текущий счет № 26003200162001 в ОПЕРО АК АПБ «Україна» г. Херсон, МФО 352275).

Заявления кредиторів и санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

В соответствии с решением Национального банка Украины (Постановление № 412 от 2.10.98 г.) Коммерческий банк «Крым юрт» ликвидируется.

Банк реорганизован в качестве Крымского филиала другого банка.

Претензии кредиторів принимаются на протяжении месяца со дня первой публикации в официальном печатном органе этого объявления по адресу: 333000, г. Симферополь, ул. Кара Мариска; 30/9. Контактный телефон — 510635.

Счет ликвидации кредитной комиссии № 32070308001 открыт в Крымском республиканском управлении НБУ в г. Симферополь, МФО 324333.

ВАТ «ОВІДЮПІЛЬСЬКА СІЛЬГОСПХІМІЯ»

повідомляє, що 16 квітня 1999 року, о 12-й годині, в актовому зал адмінбудинку, за адресою: м. Овідіополь, вул. Одеська, 4, відбудуться збори акціонерів з порядком денним:

1. Звіт голви правління про фінансово-господарську діяльність товариства за 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження річного звіту та балансу.
4. Різнє.

Регістрація акціонерів починається о 10-й годині.

Арbitражний суд Луганської області (348000, Луганськ, пл. Героев ВОВ, 3) порушив справу № 05/59-1142/6 про банкрутство закритого акціонерного товариства «Алчевський торговельний будинок» (349110, Алчевськ, вул. Ленінградська, 14; р/с 260073000167, МФО 304052, в Алчевському відділенні УСБ).

Арbitражний суд приймає заяви кредиторів та санаторів протягом місяця від дня публікації оголошення.

Арbitражний суд м. Києва (м. Київ 30, вул. Б. Хмельницького, 44 в) за заявою Державної податкової інспекції у Дарницькому районі м. Києва порушила справу № 14/108 про визнання ТОВ «Едль» банкрутом (юридична адреса: м. Київ, вул. Ентузіастів, 9/2 кв.57, розрахунковий рахунок 1189461174 в Дніпропетровському відділенні Ощадбанку України, МФО 3203337).

Претензії можливих кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Партійні рядки

До консолідації нації

закликав народний депутат України Євген Марчук учасників засновницького форуму, який проведено мінських вихідних Київське відділення Всеукраїнського громадського об'єднання "У XXI століття" — з Євгеном Марчуком. На його думку, лише консолідувавшись, можна вивести Україну з того фінансового провалу, у якому вона опинилася. До ради об'єднання, окрім Є. Марчука, який уже заявив про свій намір брати участь у майбутній президентській кампанії, вийшли лідер Соціал-демократичного союзу Сергій Пересушко, колишній заступник міністра оборони Іван Олійник, письменник Юрій Бадзьо.

Перемога — це не фініш

Всеукраїнська спілка робітників на президентських виборах восени 1999 року підтримує кандидата від Компартії. Про це заявив на четвертому з'їзді спілки її голова Олександр Бондарчук. При цьому О. Бондарчук зазначив, що перемога кандидата від КПУ не зможе «роз'яснити всі проблеми трудящих, які нагромадилися за час капіталістичної реставрації». Лідер ВСР запропонував у ході виборчої кампанії домогтися перемоги кандидата-комуніста, а також агітувати за необхідність докорінного перетворення у питанні власності та влади за безпосередньої участі робітників і селян.

Сім'я — це сім'я

Створено Всеукраїнське політичне об'єднання «Єдина сім'я». Його лідер народний депутат України Олександр Ржавський вбачає основою існування нації — об'єднаннях доволі одиначих цінностей: см'ї, її доброту, турботи про нащадків. У програмних документах «Єдиної см'ї», зокрема, йдеться, що об'єднання виступає за двоопалатний парламент і запровадження інституту віце-президента, за підготовку амністії.

3 окопів гору не здолати

Думки щодо участі Демократичної партії України в президентських виборах у учасників сесії Нацради ДемПУ розійшлися. Так, народний депутат Ганна Антупєва вважає, що завданням партії на нинішньому етапі є робота заради досягнення перемоги на наступних парламентських виборах. А учасні у президентських виборах-99 партія не повинна брати, прагнучи нестайлими ставинище в її лавах. Однак голова Київського партосередку Володимир Шовковитий, який уже заявив про свій намір підтримувати на майбутніх виборах Євгена Марчука, переконаний, що ДемПУ ніколи не переможе на парламентських виборах, якщо не братиме участі у президентських. «Відслідкувати в окопах, ставимо всім неспівки», — наголосив він.

✓ Фотофакт

Ох, Масляна, яка ж ти мала!

Ось і закінчилася Масляна — останній тиждень перед Великим постом (цього року він триватиме до 11 квітня). За звичаєм, кожному дню цієї «семиденки» відповідає певний ритуал.

Редактор номера Олександр БІЛИК.

Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Рекондигер: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО,
Віталій ЖЕХЕРА, Володимир КРАСНОДЕНСКИЙ,
Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО,
Анатолій СОЛОНСКИЙ, Віталій СУДДА.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність не рекламодавець.
- Рекондигер за завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Пошуки моменту істини

Минулої п'ятниці у пресі було опубліковано «Заяву-13» обласних організацій НРУ — Полтавської, Дніпропетровської, Закарпатської, Сумської, Вінницької, Миколаївської, Івано-Франківської, Кримської, Херсонської, Львівської, Кіровоградської, Харківської, Закарпатської, — в якій оголошено про скликання другого етапу IX з'їзду НРУ в березня в місті Києві.

Того ж дня парламентська фракція Руху 30-ма голосами відібрала портфель у свого голови Віталія Чорновола, тимчасово передавши його Юрію Костенку.

А в суботу «Рух-прес» влаштував прес-конференцію. До журналістів вийшли члени Центрального проводу Іван Засць, Богдан Бойко, Олександр Слободян, Юрій Костенко, Георгій Філіпчук, Володимир Черняк, Валерій Алюшин та «хрещений батько» Руху Іван Драч.

Юрій Костенко повідомив, що на засіданні Центрального проводу було розглянуто питання про внутрішню ситуацію в партії і прийнято ухвалу: оголошення про скликання «позачергових Всеукраїнських зборів», яке оприлюднили автори «Заяви-13», є антигосподарським.

ною акцією. Таке право має тільки Центрального проводу.

Назвавши засідання Центрального проводу «історичним», Юрій Костенко сказав, що ухвалою проводу лідер партії Віталія Чорновола висловлено невдоволення, що це питання буде виснесено на позачерговий з'їзд партії, який призначено на 28 лютого. За це проголосували 29 членів ЦП з 30 присутніх. Усього до Центрального проводу, як відомо, обрано 55 чоловік. У засіданні не брали участі Віталія Чорновола та ще багато відомих діячів НРУ.

Володимир Черняк, наприклад, розставив такі акценти: Рух стоїть перед необхідністю реформування. Чому, так пізно? Боліла розколу. Георгій Філіпчук заперечив, що він далекій від персоналізації образ. НРУ потребує нових підходів. Партія, що після друге місце на парламентських виборах, має бути іншою в економічному, політичному, інформаційному плані. Рух не може перебувати у вічній конструктивній опозиції до влади, на даному етапі він приречений співпрацювати з державними силами.

Богдан Бойко сказав, що зроблено останню спробу уникнути розколу в НРУ. Ті, хто був на засіданні, зробили все, щоб не було розколу, бо замість то-

го, щоб боротися за владу в державі, НРУ бореться за владу в НРУ.

Іван Драч нагадав, що саме цими днями минає 10 років з того часу, як тодішній комуністичний ідеолог Леонід Кравчук дав вказівку оприлюднити дискусію, що стала прологом народження Руху. До цього ювілею Рух прийшов з порожньою корзиною. Ось Пустовитенко, наприклад, організує «З'їзд-13». Тимчасово зі своєю командою готує Національну програму відродження, а Рух?..

Іван Засць переконаний, що це «Стурбовано не тільки Рух», а й всі демократичні сили. Це момент істини, момент вибору. Це — зміна політики, тактики, можливо, й зміна стратегії, але не ідеології. Наше гасло — «партія зміни».

Отже журналісти ділилися висновку: частина членів Центрального проводу зробить усе, щоб скликати рухівських з'їзд 28 лютого і «законити» прийняті ухвали. Інша частина проводу докладе всіх зусиль, щоб цей з'їзд не відбувся, відвівши той, який оголошено у «Заяві-13», тобто 6 березня з ініціативи «нізів». Що це буде так, переможе інтерес?

Віталія Чорновола по УТ-1 того ж дня в суботу, де він заявив, що «розколінників буде поставлено на місце».

Анатолій КАРАСЬ.

Спорт

На аренах країни і світу

Вільна боротьба. У Київському палаці спорту відбувся традиційний міжнародний турнір серії «Гран-прі», присвячений видатним українським борцям. Замагалися атлети з Азербайджану, Вірменії, Білорусії, Болгарії, Угорщини, Греції, Грузії, Канади, Литви, Македонії, Молдови, Румунії, Німеччини, Польщі, Росії, США, Туреччини, Узбекистану, Франції, Естонії та України. Одразу зазначимо, що організатори змагання — Асоціація боротьби України (президент — заслужений тренер країни Борис Савлохов) — зробили все на найвищому рівні. А збірна господарів, яку очолювали Михайло Харчука та Руслан Савлохов, здобула найбільше вищих нагород. Переможцями стали такі атлети: Іван Захарук (54 кг), Арам Маркарян (58), Ельбурс Телєсєв (63), Алік Мурзаєв (76). Українець Роман Мотрович (69 кг) та Ігор Краєць (85 кг) виборили срібні нагороди.

Чемпіонами в інших категоріях стали: Іван Діакон (69 кг) з Молдови, Віталій Гізовєв (Азербайджан, 85 кг), Артур Таймазов (рідині брат українського важкоатлета чемпіона Олімпіади-96 Тимура Таймазова), який представляв Росію (97 кг), і білорус Олексій Медведєв (130 кг).

Футбол. «Динамо» (Київ), перебуваючи на тренувальному зборі в Ізраїлі, провело черговий контрольний поєдинок. Українські футболісти виграли у клубу «Хапоель» (Тель-Авів) — 3:1. М'ячі у киян забили: В. Маковський, 29, з пенальті, Шахкевич, 65, Шевченко, 69. За традицією наша команда виступала в кожному таймі різними складами. Кероженко, Кирюхін, Федоров, Михайленко, Баланчук, Кормільцев, Коновалов, Співак, Герасименко, Серебрянников, В. Маковський; Шовковський, Лужний, Головок, Ващук, Калалєв, Гусин, Шахкевич, Косовський, Белькевич, Шевченко, Ребров.

А суперник київського «Динамо» у четвертій Лізі чемпіонів «Реал» (Мадрид) у черговому матчі чемпіонату Іспанії на власному полі поступився клубові «Атлетік» (Більбао) — 0:1. Попереду «Барселона» — 44 очка. «Реал» ра-

зом з «Валенсією» та «Атлетік» ділить 5–7-ме місце — по 37 очок.

Хокей. Чемпіонат СЕХЛ. «Сокол» (Київ) — «Тівалі» (Мінськ) — 6:0 (Наваренко, 10, Синьков, 14, 34, Буценко, 23, Марковський, 28, Харченко, 45); «Сокол» — «Тівалі» — 5:2 (Марковський, 8, Макуїн, 9, Буценко, 10, Зіневич, 22, Бернський, 30 — Кузьменков, 34, Сушкевич, 50).

У черговому матчі регулярного чемпіонату НХЛ клуб «Бронкс» з Бостона на майданчику суперника виграє у «Блек Хоукс» (Чикаго) — 6:3. Три шайби і результативну передачу на свій рахунок записав канадець до національної збірної України Дмитро Христин. Це — третій його «хет-трик» за час виступів у НХЛ.

Легка атлетика. Як повідомив на прес-конференції Віктор Соколик, у Броварах, що на Київщині, відбувся шкільний турнір зі штовхання ядра на приз заслуженого майстра спорту Олександра Багача. Під дахом легкоатлетичного манежу Київської обласної школи вишньої спортивної майстерності замагалися найкращі спортсмени країни в чотирьох вікових категоріях. Серед юнаків варто відзначити результат 16-річного Євгена Яковенка (Переяслав-Хмельницький) — 17 метрів 64 сантиметри. Його готував Анатолій Смолюк. Серед жінок кращою була броварчанка Олена Дементій (Роздольське). У чоловіків з найкращим результатом сезону в світі (21 м 83 см) переміг Олександр Багач (Бровари, «Колос»/Збройні сили). Другим фінішував чемпіон світу у приміщенні минулого року Юрій Ялінон з Олеського — 20 м 13 см. Тренер Багача та Дементій — Іван Паламарчук.

На змаганнях був присутній президент Федерації легкої атлетики України Валерій Борзов. Дуже постаралася, щоб змагання пройшли на належному рівні, голова Броварської райдержадміністрації Володимир Хоменко, голова управління у справах фізкультури і спорту облдержадміністрації Іван Куроченко, голова облради товариства «Колос» Станіслав Блошаненко.

Політ над «гніздом» рекордів

Удесять в Донецьку відбувся міжнародний легкоатлетичний турнір «Центер» — «Зірки жердини».

«Зірки» захопили підтримку хоча те, що зал палачу спорту «Дружба» зібрав усіх трох олімпійських чемпіонів останніх 15 років — росіянина Максима Тарасова, француза Жака Гальфіона та українця Сергія Бубку. Шопрвадла, цього ра-35-розвий рекордсмен світу виступив у незвичній для себе ролі глядача — після зробленої 9 лютого операції спортсмен перемагався поки що на митилі.

Відсутність у секторі улюблениця донецької публіки додала турнірній інтриги, адже збірники справді найсильніші. Не розривав Максим Тарасов, якому напередодні змагань упевнено передікали перемогу. Маючи в активі цього сезону стрибок на 6 метрів, спортсмен нині перебував в чудовій формі. З результатом 5 метрів 90 см він посів перше місце. Для другого — олімпійського чемпіону Жану Гальфіону достатньо було подолати з першої спроби планку на висоті 5 м 80 см. З таким самим результатом, проте з другої спроби, посів третє місце «довгожиль» турніру Григорій Єгоров з Казахстану.

У суперечку за місце на п'єдесталі у ли всі шанси втратили Роланд Гаталль (Росія) та Оксерт Брітс (Південно-Африканська Республіка). Адже обидва свого часу долали планку на висоті 6 метрів і вище. Проте цього разу задовольнилися дещо меншими результатами.

Уперше за історію «Зірок» у змаганнях узяли участь і жінки. Тут неперевірено виявилися дочечанка Людмила Приходько — 3 м 90 см. Такого ж результату, проте з другої спроби, досягла Алла Чечелєва з Росії. Третьою була українка Євгенія Савіна — 3 м 80 см. І хоча висоти не вражають розбещеного рекордами С. Бубки глядача, дівчата прогресують просто на очах. Сам Сергій опинив рівень турніру як дуже високий.

Переконаний, «Зірки жердини» мають бути й надалі, незалежно від того, виступає Бубка чи ні. Адже коли приїжджають найсильніші спортсмени світу — це свято для міста. Тим паче ще є досвід проведення змагань, підтримка талановита молодь.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса: ВР України, 252019 м, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; редакції — 441-88-24; телефакс — 441-88-44; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.rel.com